

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSEI JÓZSEF.**
Felolós szerkesztő: **BEAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Égész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre
7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 ft).
Egyes szám Budapestben 8, vidéken 10 fillér.

Komoly órák.

— A Budapesti Napló telefonjelentése. —

Bécs, december 29.

(v.) Dülön van immár a kiegyezésnek régtől vajdó ügye. A két miniszterelnök és a két pénzügyminiszter ma kétézben is tanácskozott s a nap krónikája mégis oly eseményeket jegyez fel, melyekből mindent inkább látni lehetne következtetni, mint azt, hogy a megegyezés a két kormány közt valahára létrejött.

Szél Kálmán délután 5 felsége színe előtt jelent meg, hogy beszámoljon a tegnapi csaknem szakadatlanul folytatott tárgyalások lefolyásáról és holnap ugyanilyen járatban Koerber úr 5 felségéhez megyen. Hogy külön-külön lépnek a fejedelem elé, nem vall az alkudozások eredményes voltára. Föltehető ennél fogva, hogy az egyezés még ebben az utolsó órában sincs meg. A kiegyezés akadályairól szólni, a magyar kormány eljárását bírálata alá vonni s az osztrák taktikát minden ízében megvilágítani, ma még bajos feladat. Hiszen a kiegyezés a két állam negyven millió lakosa mindegyikének anyagi léte érdekét érinti s belevág némiképp a dualizmus közjogi szerkezetébe, sőt a nagyhatalmi állás mozzanataiba is. Az ilyen kényes kérdések idő előtt való feszegetése tehát kockázatos dolog s a közkíváncsiság kielégítése nem lehet elég ok a jelzett nagy érdekek figyelmen kívül hagyására.

A magyar kormány és a magyar sajtó a kiegyezés dolgában elejétől végig következetesen e szabályhoz tartotta magát, a felme-

rült kontroverziákról soha semmit el nem árult, a közhangulat felingerlésével a magyar érdekek támasztékot nyújtani nem akart, aminthogy a tömegindulatnak ilyenét mozgósítására nem is volt szüksége. Mert ha jogos az érdek, melyért a harc folyik, az a maga erejével is kiküzdheti igazát. Jegosulatlan érdek pedig nem volt pillanatig sem a magyar kormány kiegyezési fegyvertárában. Egészen másképp járt el Koerber ur. Az osztrák sajtó szeles klaviatúráján szünetlenül játszott az ő keze, még pedig furcsa dallamokat, valóságos riadókat, melyek Ausztria népeinek önzését, féltékenységét és minden heves érzelmét állandóan Magyarország ellen uszították. Kivált az utóbbi időben egymást érték a legcifrabb indiskréciók a Koerber ur sugalmazására hallgató osztrák lapokban. A bizalmas tárgyalások egyes momentumai hol itt, hol ott láttak napvilágot, persze elferdítve, nekünk szegzett fulánkkal ellátva s úgy beállítva, hogy hatásuk csakis oly osztrák közhangulat keletkezése lehetett, amely megmérgezi az osztrák közfelfogást és ferde irányba tereli talán még nálunk is a közvéleményt. Sajátságos tünet mindenesetre, hogy Szél Kálmán, a parlamenti kormányelnök és a nyilvánosság embere e kérdésben hallgatni tudott, mint a sir, holott Koerber, a pedáns bürokrata folyton a piacra vitte a legitimebb részleteket s kezét állandóan a toronykötélén tartotta, hogy minden percben felverhesse a harangokat. Mintha természetet cserélt volna ez a két államférfi s mintha hajlamaikat, ösztöneiket ezen az egy ponton, a nyilvánosság miként való kezelésének pontján egy-

másba öntötték volna. Bajos ezt a tünetet másképp magyarázni, mint úgy, hogy Szél Kálmán komolyan akarta a kiegyezést, Koerber pedig az örökös fenyegetéskedés révén olcsó babérokra kívánt szert tenni.

Nem állítjuk a közvéleményt a helyzet komolysága felől. Minden jel arra vall, hogy a kiegyezési küzdelem végfázisába jutott. A kérdés a maga egész élességében felállítva, immár átköltözködik a két kormány alkudozásainak színteréről a felsége dolgozószobájába. A döntésnek ott kell bekövetkeznie egy immár elkerülhetetlené vált fejedelmi elhatározás révén. A magyar kormány elment a legszélső határig, megfontolt mindent, mérlegbe vetette az ország nagy érdekeit, a vámközösség kétségtelen értékét és a különválás kétségtelen kockázatait. Mindezek számbavételével tette meg engedményeit, ügyet vetve az osztrák érdekekre is, amelyeket nem akart egyoldaluan megsérteni, hanem csak a magunk érdekeivel összeegyeztetni. Hiszen a cél nem az volt, hogy Ausztria megsarcoltassék, hanem az, hogy megtaláltassék a módja a sok ponton ellentétes érdekek méltányos kiegyenlítésének. Felelőssége komoly tudatában így jutott el a magyar kormány ama határpontig, amelynél meg kell okvetlenül állnia, hacsak kockára nem akarja tenni a gondjaira bízott nemzeti érdekeket. Ahol ma megállt, ott szilárdul veti meg a lábát s onnan akár hajszálmányira is tovább húzni kormányunkat többé nem lehet. Azt a kiegyezést, amelyet Magyarország elfogadhat, Szél Kálmán odakinálta Koerbernek, olyan kiegyezést pedig, amely ránk nézve elfogadhatatlan, Szél Kálmánra ráoktro-

A hol a pénz nem isten

— REGÉNY —

Írta: JÓKAI MÓR

(12)

A kabinajtókat alig bírjuk kinyitni s amint kilépünk a földéltre, egy láthatatlan hatalom visszataszít a léposözetre. A kémény, a gőzkürt bömböl és süvölt: Pánsip lett belőlük. A Bóra jelent meg. A szelek között az oroszlan. Jött, mint az itéletnap szörnyangyala végigdúlva a tengeren, ami víz még elfoglalva tartá a szigetet, futott vissza az ósmédrebe; a gejzir vízszalpa szerteszét szakadt a Bóra dűhétől, hasztalan küldözé utána földalatti katalinából hatalmas anyja, a tenger, újabb meg újabb gőzgomolyait: a Bóra széttépte valamennyit s elszórtá vízecseppeké törve, az égen, melyet egy folytonos szivárvány hidalát át. Csodaszép látvány volt. A szivárvány fényboltozata védeni látszott a gejzir viztornyát a titánerő ellen. Hasztalan volt a védelem: a Bóra legyűrte, letépte a vízszalpot; estefelé egészen visszakergette a kráterébe; még oda is utána hatolt. A tűz, víz, gőz egyesült ereje nem volt képes a szélnel ellenállni; egyszer-egyszer nagy üvöltéssel tört elő a mélységből egy vízszalpa, de azt a viharok anyja gyorsan visszaveré. Én a kormányos bódéjából néztem azt az elemek harcát s észleltem, hogy amint a Bóra a gejzir gőz-

oszlopait a kráterbe visszanyomja, a sziget hogy emelkedik szemmel láthatólag magasabbra, a hajónkat lekötve tartó horgony a megfeszült lánconál fogva a lávában tűzveres barázdát húz. Egyszer aztán megszűnik ez a tűzvonál: a láva fénye elhomályosul, majd egészen elfeketedik. — Ujabb csoda történt. Amit az elborító tenger, a hulló jégzápor nem birt eloldídzni, kivirta a Bóra: a lávafolyan kéregfagyasztsátát. Az pedig egy tulvilági zene kíséretében ment végbe. Mintha ezeryi hárfá hurja pengett volna, magasán és mélyen; néha egy dörgő pattanással tulzengve, melyet egész skálája az alvilági hangoknak követett. Hasonló volt ez az isteni hangverseny ahhoz a rianó zenéhez, amit egy nagy tö támaszt, mikor a felszínén egyszerre jégkéreg képződik, citera-pengés és villámcsattanás összesített harmoniája. Egész éjjel azt hallgattuk. Három napig tombolt a Bóra szakadatlanul. Elzalatt megszűnt a gejzir működni. A vízszalpa elbujt a hegy mélyébe, még csak egy gőzfelhő sem maradt utána. A legtöbb gejzirnek ez a jellege: hol elpíhen, hol újra kitör. Amint a Bóra elmúlt, a vízhányó is visszavonult. Az elemek békét kötöttek — egy időre.

— De most úgy látom, hogy állandóvá lett a gejzir működése.

— Mikor a Bóra ideje jön, olyankor mindig félbeszakad. Az északi szél megszűntével szép derült idő következett. Én arra határoztam magamat, hogy leszállok a lávaomlás mentén a partvidékre, körülnézni a szigeten. A kormányos abban erősködött, hogy ő is velem jön. Az aszso-

nyok nem akartak bennünket eresztani. Hátha szakad alattunk a láva megkövesült kerge. Én megnyugtattam őket. A horgony láncaba kapaszkodva haladunk előre, ha a láva kerge repedezni talál alattunk, fenntart a vaslánc, nem enged elsüllyedni. Azonkívül is hosszú léceket kötünk a talpunkhoz, minőkkel a norvégok járnak be a hómezőket: azokkal gyorsan alásiklunk. Ugy történt. Minden baj nélkül lejutottunk odáig, ahol a horgony megkapaszkodott. Ott már sziklára találtunk.

A part lapályán már a láváréteg meg volt szakgatva azokkal a sziklakoloncokkal, amiket a tűzhányó kivetett. Azok már szilárd gyalogjárót képeztek. Itt levethettük a norvég hócipőinket s egyik szikláról a másikra ugrálva, eljuthattunk a sziget partjára. Onnan egyszerre végigtekintettünk a sziget domboldalán. Azaz, hogy nem jól fejeztem ki magamat. Csak a fák tetején nézhetünk végig, melyek a sziget déli oldalát takarták. Igazi óserdő, gesztenye, amerikai dió- és theobromafákból, keverve cserrel és bükkfával. A cserje, liáné és bérce iszalagjával egybebozótozva. Semmi nyoma már a szigetet elborított tengerárnak. A földréteg felemelkedése visszazudította a tengert s a háromnapos Bóra kiszáritotta a pocsolyáit, a lapályok bambusz-berke, páfrán-ligete buján zöldült a csinesesében. És magasán, a hegyoldalt takaró lombos fák alkotta élő palást fölött emelkedett ki ötven méternyi magasságban az óserdő emeletje: a pálmageszt. Kókuszfák gyerekké nagy-ságu diókkal. Az oreodoxák gyümölcsfűrtéikkel, a

jádni nem lehet, sem órá, sem másra. Egyezkedni igenis akarunk Ausztriával, de arra, hogy Koerberék rigolyát előtt Magyarország kapitáljon, Magyarországon sem kormányfő, sem parlament nem kapható.

Mit hoznak a legközelebbi órák, nem tudhatjuk. Talán a kiegyezés válságát, talán nálunk, vagy Ausztriában kormányválságot. De egy felől nyugodt lehet a magyar közvélemény, a magyar nemzet érdekei válságba nem juthatnak, akar hátra, akár vakra forduljon a kocka!

BELFÖLD

A szabadalvópárt újvőre. Az országgyűlési szabadalvópárt tagjai új napján délelőtt pontban 10 órákor gyűlnek egybe a szabadalvó pártkör helyiségében, ahol a párttagok nevében Pukovich József országgyűlési képviselő fogja báró Podmaniczky Frigyes pártelnököt üdvözölni. Főtitzenykor a párttagok a miniszterelnökség épületébe vonulnak, ahol Hodossy Imre országgyűlési képviselő üdvözi a párt nevében a miniszterelnököt, majd a képviselőházba mennek, ahol gróf Apponyi Albert képviselőházi elnökhöz a párt nevében Rohonyi Gyula országgyűlési képviselő intéz üdvözlő beszédet.

A titeli választás. Titeleből táviratozzák, hogy ma ment ott végbe a képviselőválasztás, amely Zákó Istvánnak közjegyzővé történő kinevezése folytán vált szükségessé. Két jelölt volt: Jovanovics István udvari tanácsos és Múozsavlevics szabadkai ügyvéd, mind a ketten szabadalvópártiak. A választás Jovanovics győzelmével végződött, akit 54 szótöbbséggel választottak meg a kerület képviselőjének.

A bécsi tanácskozások.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, december 29.

A magyar és az osztrák kormány tagjai ma egész nap szinte szakadatlanul tanácskoztak a kiegyezés még függő részének elintézésén, de dűlőre ma nem jutottak. Már ez egymaga is, de egyébként is minden jel arra vall, hogy a helyzet szerfölött komoly és minden pillanatban válságosra fordulhat. A tárgyalások eddigi eredményéről Széll Kálmán ma jelentést tett a királynak, Koerber pedig holnap fogja megtenni előterjesztését a felség előtt. A két miniszterelnök jelentése után a helyzet nyilván gyorsabban fog haladni a

végső kifejlődés felé, amelynek vagy jobbra, vagy balra, de már órák mulva be kell következnie. Mai tudósításaink a következők:

Bécs, december 29.

A tegnap félbemaradt tanácskozásokat ma rövid félbeszakítással reggel délutánig folytatták a két kormány tagjai. Ma keddi Széll Kálmán miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter előbb együttesen beszéltek meg dr. Popovics Sándor pénzügyminiszteri tanácsossal a tanácskozás anyagát. Majd újra összeültek a két állam miniszterelnökei és pénzügyminiszterei és a déli órákig tanácskoztak, a nélkül, hogy ezuttal is befejezhették volna a tárgyalásokat. Ez a tanácskozás az osztrák pénzügyminisztérium palotájában folyt.

Délután 3 órákor dr. Koerber osztrák miniszterelnök és Böhm-Bawerk lovag osztrák pénzügyminiszter Széll Kálmán miniszterelnökkel a Sacher-szállóban jelentek meg, ahol Lukács László pénzügyminiszter is jelen volt. Háromnegyedórát tanácskozás után az osztrák miniszterek eltávoztak, mire Széll Kálmán miniszterelnök 6 felséghez ment, hogy a tárgyalások eredményéről jelentést tegyen. A kihallgatás majdnem egy óráig tartott.

Holnap délelőtt hasonló címből alkalmasint dr. Koerber osztrák miniszterelnök is megjelenik 6 felsége előtt. Széll Kálmán a királynál való kihallgatása után hosszasan tanácskozott Lukács László és gróf Sebestény Gyula miniszterekkel. A magyar miniszterek a holnapi napot Bécsben töltik.

Bécs, december 29.

Politikai körökben azt tartják, hogy a holnapi nap egy a kiegyezésre, mint a két kormány sorsára nézve elsőrangú kritikus nap lesz. Miután ugyanis ma délután Széll Kálmán miniszterelnök külön kihallgatáson jelentést tett az uralkodónak a kiegyezési tárgyalások negatív eredményéről, holnap az osztrák miniszterelnök fog referálni s ezzel aztán a döntés a két kormány részéről átmegy 6 felsége kezébe.

A Sacher-fogadóban ma délután törtött konferencián, amelyben a két miniszterelnökön kívül a két pénzügyminiszter is résztvett, konstátálták, hogy a magyar és az osztrák kormányok befejezték mondanivalójukat s nincs más hátra, mint hogy az uralkodó döntson. A magyar miniszterek mindenesetre holnap is itt maradnak, hogy bevárják a döntést. A kiegyezési tárgyalások ilyen körülmények közöttében a helyzet rendkívül komoly, sőt annál inkább az, mert a döntés nem halasztható tovább s mert a magyar miniszterelnök új napján a többségnek feltétlenül nyilatkozni kíván a helyzetről.

Eddigél sikerült a kiegyezési tárgyalások eshetőségei közül a kormányváltás lehetőségét

kiküszöbölni, de csak eddig; most már mindakét részen számolnak ezzel az eshetőséggel.

Jól értesült körökben azonban azt is beszélik, hogy esetleg nyolc napon belül a két miniszterelnök között újabb tárgyalásokra fog kerülni a dolog. (N. V. T.)

A *New Free Press* mai estillapja abból a körülményből, hogy a mostani bécsi tárgyalások a pénzügyminiszterek részvételével folytatódnak, azt következteli, hogy a kiegyezéssel kapcsolatos állampénzügyi természetű kérdések vannak a tanácskozásoknál előtérben. E kérdések között elsősorban áll a készfizetések felvételének problémája. Az államjegyek beváltása februárban bevégeződik és ez időpont után a parlamentek határozatait szükségesek a készfizetések kérdésében. A magyar kormány az az álláspontja, hogy a pénz- és valutapiac mostani konstellációjában csakis a készfizetések felvételét lehet a két törvényhozásnak javasolni; a kormányoknak felhatalmazást kell kérniük, hogy a kellő időpontban rendeleti úton intézkedjenek a készfizetések felvételére nézve. Az osztrák kormány ellenben azt vitatja, hogy a készfizetések felvétele a kiegyezés integráns része s hogy a kiegyezés elengedhetetlen feltétele a készfizetések megkezdésének. Csak ha a vámközösség hosszabb, tizenötös időtartamra biztosítja és törvényhozási úton megállapítja van, csak akkor lehet a készfizetések gondolatával foglalkozni. A készfizetések időpontjának meghatározása pedig nem történhetik rendeleti úton, hanem törvény szükséges hozzá.

A közös járadék konvenciója nem tárgya a hivatalos tanácskozásoknak, de valószínű, hogy a két pénzügyminiszter közt erről a kérdésről is volt eszmecsere.

Római táviratunk szerint a római osztrák-magyar nagykövet ma kormánya megbízásából hivatalos jegyzékkel felmondotta az Ausztria-Magyarország és Olaszország közt fennálló kereskedelmi és hajózási szerződést, amely e szerint 1903. december 31-én hatályát veszti. A felmondást kifejezetten avval okolták meg, hogy az osztrák-magyar kormány már nemzetközi tekintetéből is lehetetlennek látja a horvátzáradeknak 1903. december 31-én tul való fenntartását.

KÜLFÖLD

A nyolcadik nagyhatalom. Japán újvőre a nagyhatalmak sorába lép. Jobban megérdemli, mint Török- és Spanyolország, melyek csak régi dicsőségek romjaiból élőködnek, míg Japán Asia keletén vezérszerepre küzdött fel magát. A pétervári és washingtoni kormányok tokiói követeket nagykövetti rangra emeltek újvőre, viszont a washingtoni és pétervári japán követek is nagy-

szágópalmák. És ezek a „principes“-ei a növényvilágnak be voltak népesülve a lombkoronáik alá menekült ezereivel a mókuskoknak, repülő kutyáknak, amik visztovza kergetőztek ágrul-ágra, repültek lombrol-lombra, szaladgáltak a fák törzsein alá s fel. S e cincogás, visztovzás zürhangjából emberi hangot is véltünk kiszelni.

A hang után rátaláltunk a nagy kókuszpalmára, melyről az származott. A palma lombkoronája alatt két emberi alakot pillantottunk meg: egy fiút, meg egy leányt. Félmeztelen alakjuk elárulta, hogy vademberek, szigetlakók. — Amint bennünket megpillantottak, majom-módra lemásztak a fáról, odajöttek hozzánk, átölték a lábainkat s a kezeinket esőkolták; makogtak is mellette valamit. „Ezek pápuák,” mondá a Padrone, aki járt valaha a szigeteiken s néhány szót intézett hozzájuk, amire azok még kezesebbek lettek. Ez az 6 anyanyelvük volt. A Padrone meg tudta velük értetni magát. Hová lett apa, anya, meg a többiek? A gyermekek azt mondták, hogy majd elvezetnek bennünket a lakásukra. Aztán a jártosság és az ószton segélyülnek keresztül kalauzoltak bennünket az őserdőn. Minket leginkább az érdekelt, hogy van-e itt iható víz? Azt nem találtunk sehol. Tömpölly akadát az utunkba elég, amin meztitláb kellett átgdzolonunk, zugó patak iskerült az utunkba; de annak keserű és dohos volt a vize. Végre kijutottunk az őserdőből. Ott egy lapály tárult elénk, a sziget nyugoti oldalán. A lapály fölött emelkedett szakadozott sziklakoloncival a tűz- és vízhányó hegy; most egészen esendes. Maga a völgy megszakgatva kisebb-nagyobb tavakkal, amiknek széleit bambusz és

lótusz köríté. Egy dombos fensikon látható volt egy kerek palánk s annak a közepén bambuszszál fedett kunyhók. Emberi lakás nyoma.

A két negro bevezetett bennünket a kárába. Pusztá volt az és lakatlan. A bambuszból összetakított kunyhónak nem volt zárható ajtaja, a két gyerek egyenesen beszaladt s odabenn nagy civakodást kezdett, nem a családiföket keresték, hanem a hagyatékot.

(Folytatása következik.)

Egy gyár története.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Thury Zoltán.

Két ur beszélgetett egy tágas verandán, amiről majdnem egész Pestet látni lehetett, meg Kőbányát is. Messze a felső vezetékkel járó vilamos kocsi rakétaszzerű sistergését s nappal egy-egy finom kis füstpázmát Rákoson tul, ahol már befépitelen, szabad területre szabadulnak ki a városi vonatok, meg Budát, a várat s a két város között a Dunát egymás sorjában a sok hiddal. A veranda alatt lankás diszkrét sok rózsával, keskeny utakkal s apró bokrokkal, amik közül az egyikbe éppen most ugrott be egy gyerek. Zsupsz, éppen a közepébe. Ebből se lesz többé soha ugynevezett díszeserje, amin piros a levél és zöld a virág. — Az asztalon egy üveg bor volt és két pohár s a férfiak szivaroztak s meghányták-vetették az élet egynemely apró kellemetlenségeit. A vendég ur tanár volt, a házigazda pedig mérnök, akinek a kert alatt, a mellék-utcaiban nyíló kapuvál kis egyemeletes gyára volt. Ha északi szél fújt, éppen a veranda fölött hordta el a hosszú kemény füstjét.

A gyárban esélőgépek készültek s egyéb gazdasági szerszám. Dolgozott benne nyolcvan-száz munkás s derekas munkát végezhetnek, mert míg a másik utcában a világraszóló nagy gyártelep munkásai felét elbocsátotta, a kis gyárca-kában új műhelyt építettek valami ócska fáska-marak helyére. — Lennről gyerekcsivaj hallzott s azzal a fiatalemberrel együtt, aki az előbb a bokorba ugrott, meg három gyerek nyargalt el a veranda alatti egy spárgába kapaszkodva. Részben kocsisok, részben lovak. Az apjuk mosolygva nézett utánuk a verandáról s fekete szőrrel surán benőtt arcán esendes mosolygva vonult el, hogy letelepedjék a szemében, amelyekből kiragogyott az öröm, hogy: ime, milyen szépek a gyerekek. — Meg kellene házasodni nekik is, öreg — mondta.

Az esendesen felelt.

— Nem lehet.

— Miért?

— Kicsi a fizetésem. Nem merem a nyakamba venni a felelősséget, ami a házasság-gal jár.

— Hát kezdj valamibe.

— Mibe?

— Amibe értesz. Csinálj egy iskolát, vagy akármit, amiről gondold, hogy tudsz hozzá. Próbáld meg, hogy a magad ura légy. Hogy a magad képességeiből magad lásd a hasznot. Ne kapjál annyit a munkáért, amennyit adni kegyeskednek, hanem amennyit az becsületesen megér. En így csináltam. Egyszerre csak otthagytam becses kenyéradómat, aki pedig jól megfizetett, s elhatároztam, hogy a magam ura leszek. Többre becsültem a képességeimet annál, mintsemhogy a munkáimat még inaskodással is pótoljam akárkivel szemben. Hogy én, az okos ember, folytonos készületben tartissam a kalapomat arra, hogy lekajjam egy kevésbé okos ur előtt, aki azonban nagyobb ur, mint én. Hát egyszerre csak elhatároztam... Azaz, hogy legyünk egészen

követek lesznek. Olaszország, Németország, Ausztria-Magyarország és Franciaország az előbbi két hatalom példáját részint 1904-ben, részint 1906-ban szándékoznak követni.

A marokkói helyzet. A marokkói szultán úgy vértalanul annyira rosszra fordult, hogy pár nap múlva a felkelők bevonulhatnak Fezbe, a fővárosba, melynek lakossága csak addig hű a szultánhoz, míg megvédi őket. A marokkói hatóságok kijelentik ugyan, hogy a szultánnak Tazra mellett szenvedett vereségéről szóló hírek túlzottak s a vereség híre onnan keletkezett, hogy a csapatok egy része Bu Hamara agitátorhoz pártolt, ki a hű csapatokat Fezig visszazoritotta, de ezzel szemben a *Times* tangeri levelezője, ki az első hírt lóháton vitte Tangerbe, a szultán vereségéről azt mondja, hogy a szultán 2000 embert vesztett, s hogy Fez városa helyzeténél, hiányos készleténél és falainak rozoga állapotánál fogva néhány nappal tovább nem tarthatja magát. Néhány napi ostrom éhínség kitörését jelenti a város lakosságára nézve. A trónkövetelő tekintélye nagyon fog emelkedni. A most még hű törzsek a szultánt nem fogják elhagyni, ha a várost meg tudja tartani. A déli részek is támogatni fogják, de ebben az esetben a polgárháború kikerülhetetlen. Tényleg az egész hadsereg szenvedett vereséget, mert Fezben nagyon kevés katonaság maradt.

Madrid, december 29.

Tangerből jelentik a lapok, hogy a felkelők a szultán csapatai ellen vitték harcot néhány ágyút szákmányoltak és sok foglyot vittek magukkal. A *Mulej Elisztr* és *Mulej Elanviani* parancsnoksága alatt álló hadosztályok majdnem teljesen megsemmisültek. A felkelők egészen Fez kapujáig üldözték a szultán katonáit. Híre jár, hogy a Fezben lakó összes európaik el fogják hagyni a várost.

London, december 29.

Tangerből e hó 28-ikáról érkezett hírt arról, hogy a bizonytalan helyzet következtében a hittérítő nők Fezből és Tetuanból Tangerbe utaztak. Hír szerint a szultán egész rendelkezésére álló tüzérével és hadiszereivel a fezi palotába vonult vissza, mely a felkelőknek a város ellen intézendő támadására való tekintettel, erősen el van torlaszolva.

Madrid, december 29.

Silvela miniszterelnök egy újságíró előtt kijelentette, hogy a marokkói külügyminiszter a helyzetet nem tartja reménytelenné, mert a szultán csapatainak veresége csak vértalan támadásnak tulajdonítható és nem komoly ütközet után következett be.

Akóló Venezuela ellen. A szövetséges hatalmak, Venezuela és az Egyesült-Államok közt élénk jegyzékváltás folyik a választott bíróság elé terjesztendő kérdésekre vonatkozólag. A választott bíróság a meg egyezés feltételeit valószínűleg rövid időben megállapítják.

Nem én határoztam el, hanem rákényszerítettek a körülmények. Csináltam itt egy gépjavitó-műhelyt, aztán magunk is készítettünk masinát s most már kevés emberrel cseréltek ebben a nagy városban.

A tanár nagyot nézett a mérnökre.
— Hát nem te hagytad ott a vasutat?
— Nem. Azt csak úgy hazudtam akkor. Elcsaptak:

— Mi az ördög!
— Jól tették, hanem a dolognak elég érdekes a története. — A zsebéből kihúzott egy nagyon közönséges, szürke kis órá, s odamutatta a tanárnak. — Ez az óra mindennek a megmondhatója. — A füléhez tartotta s mosolygott. — Most talán éppen arról kegyeg. — Hát így volt...
Csinos szobalány jött ki bennről ezüst tálcával. Feketénekévt hozott s letette az asztal közepére. Aztán kiosztotta a két csészét, cukrot adott az uraknak, konyakot kínált — s elment.

— Hát ugy volt — kezdte a mérnök — hogy néhányunkat leküldtek hidat építeni. Mérnökök, segédmérnökök, rajzolók lehettünk vagy huszan, munkánk pedig öt-hatszáz. Ott már hegyek között halad a Duna s a medre olyan széles, mint valami hegyi patak. Némely helyen az óles ruddal értük a fenekét, másfelé, pár lépéniyi távolságokban pedig harminc-negyven ölnyire sülyedt le benne az ólom. Itt-ott szeszélyesen sziklák állottak ki belőle — alacsony víz-állásnál. Ha nőtt a víz, recsege szakadtak össze egy-egy ilyen víz alá bukkolt alatomos kővön a tutajok s éjszakánként egy-egy csónak is, amin dohányt, pálinkát csempésztek át tülről. Hallottuk, hogy ordít egyet kettőt a szerb: Segítsél! — aztán csend. Az volt a földatunk, hogy két hidláb számára keressünk helyet a mederben. Egy sziklát, amire ráépíthetünk s egy mély talajt, amibe biztos alapot verhetünk le. Fennről sürgöttek, hogy mit körülmenykedünk annyit. Azt is megmondták némely hivatalos írásban a sorok

pija. Azt hiszik, hogy a szövetségesek bele fognak egyezni a blokád megszüntetésébe, bár erre vonatkozó megegyezés még nem jött létre.

Caracasban jól értesült körökben az a hír, hogy a köztársaság alelnök államcsínyt készít elő Castro ellenk.

Az Egyesült-Államok követe ma közölte Caracasban, hogy Roosevelt elnök nem akarja elvállalni a békebíró tiszteletét és azt ajánlotta a venezuelai kormányának, hogy a kérdést a hágai békebíróhoz elvígye. Azt ajánlják, hogy Washingtonban bizottság üljön össze, amelyben a hatalmasságok nagyköveteikkel, Venezuela pedig külön megbízottal képviseltesse magát.

Caracas, december 29.

Hír szerint Venezuela kész minden koncesszióra és még attól a követeléstől is hajlandó elállni, hogy a venezuelai hajóhadat adják vissza. Venezuela ezért azt kívánja, hogy a Washingtonban tervezett bizottságban külön megbízott által legyen képviselve, hogy ez részleteiben megjelölhesse a hágai választott bíróság előtt figyelembe veendő ügyeket. Venezuela kérni fogja, hogy a blokád azonnal szüntessék meg. Barald külügyminiszter egy újságíró előtt kijelentette, hogy Venezuela beleegyezik, hogy minden adósságot megfizessen. A fizetést a vámok bizonyos százalékaival vagy szintén garantált külön kölcsön kibocsátásával fogják biztosítani.

Willemstad, december 29.

Ide az a hír érkezett, hogy tegnap délután érkezett volt 1200 felkelő közt, akik Reira vezetése alatt állanak és a kormánycsapatok két Coro közelében Kanimyarao mellett. Közélebbi részletek nem ismeretesek. A felkelőknek tüzérésgük is volt és álsúkat megtartották.

Az orosz külügyminiszter Bécsben.

Budapest, december 29.

Gróf Lamsdorff (és nem Lamsdorff) ma este Bécsbe érkezett, közvetlen benyomásokkal és információkkal megrakottan, Bécsben Goluchowski-val megvizsgálják az anyagot s dönteni fognak a macedon-kérdésben. Addig meddő s fölösleges minden találgatás s addig nem talál hitelt az a sok fantasztikus tudósítás, melyet némely lap szerzett be belgrádi s szófiai „jól értesült” körökből. Fontos dolgokat nem azoknak árulnak el legelőször, akiknek az ügyek irányítására semmi befolyásuk sincs. Alább közöljük néhány lap értesítését, különben pedig várjunk még néhány napig s akkor remélhetőleg föl lesz lebbentve a fátyol az egész ügyről.

(A gróf visszautazása.)

Gróf Lamsdorff tegnapelőtt Szófiában *Dancov* miniszterelnökkel volt reggelin, amelyen nem mondott felküzöntöt. Ezután elment a szobránjába, amelynek étkezőtermében a kamara és a bolgár nép javá-

ért üritett pobarat. Gróf Lamsdorff megnézte ezután a múzeumot. Este hét órakor a macedonok gróf Lamsdorff tiszteletére átkijámenetet rendeztek. A palota külső udvarára vonultak, ahol *Namou* szerkesztő az orosz külügyminiszterhez, aki egymaga jelent meg az erkélyen, beszédet intézett, amelyben a szenvedő macedonok nevében köszönetet mondott aárnak és segítségét kérte. Az orosz külügyminiszter szíves köszönetet mondott. A tüntetés teljes rendben ért véget.

Gróf Lamsdorff orosz külügyminiszter tegnap este külön vonattal elutazott Szófiából. *Ferdinánd* jeledelem és a miniszterek elkisérték Caribródig. A jeledelem Lamsdorffnak arany dohányszelencét ajándékozott, amely gyémántokból kirakott monogrammjával van díszítve.

Mint hogy gróf Lamsdorff már birtokosa a legnagyobb szerb rendjelnek, Sándor király művészi keretű aroképét ajándékozta neki. Az összes üdvözlétekre, melyek Szerbia belsejéből Lamsdorff nisz tartózkodása alatt érkeztek, a gróf táviratilag néhány köszönőszóval válaszolt. Ma reggel 8 órakor a gróf Belgrádon áttazott, ma délután 1 óra 5 perckor pedig a keleti pályaudvaron Budapestre érkezett. A pályaudvaron *Lwono* orosz tőkonzul fogadta és kísérette a miniszteri városzobába. Pélkettörök Lamsdorff megebédelt és aztán titkára kíséretében 2 óra 15 perckor Bécsbe utazott, hova ma este érkezett meg és három napig marad. A külügyminiszter és kísérete részére a Sacher-szállóban hétszobás lakást rendeltek. Lamsdorffot a pályaházban az orosz nagykövetség tagjai üdvözölték. Holnap délelőtt meglátogatta gróf *Goluchowski* külügyminisztert, délután két órakor pedig a király fogadta külön kihallgatáson. Este hét órakor 6 felsége díszbédét ad Lamsdorff tiszteletére, holnapután pedig dejeuner lesz gróf *Goluchowski* külügyminiszternél. Szerdán *Ferenc Ferdinánd* ad ebédet az orosz külügyminiszter tiszteletére. Gróf Lamsdorff Bécsben időzése alatt valószínűleg *Szell* Kálmán magyar miniszterelnökkel is tiszteletet teszi.

(Lamsdorff Bécsben.)

Bécs, december 29.

Gróf Lamsdorff 7 óra 20 perckor megérkezett, *Kapnist* orosz nagykövet a nagykövetség személyzetével, az orosz főkonzul és alkonzul és a bolgár ügyvivő a titkárral fogadták. Gróf Lamsdorff *Kapnist* nagykövet kíséretében szállására hajtattat a Sacher-szállóba.

Bécs, december 29.

Mint eddig híre jár, gróf Lamsdorffot holnap délután 6 felsége kihallgatáson fogadják, este a gróf az udvari ebédön, szerdán gróf *Goluchowski* reggelijén és este *Ferenc Ferdinánd* ebédjén vesz részt, mire előreláthatólag elutazik.

(A hatás Konstantinápolyban.)

Kétségtelen, hogy az a nagy hatás, amelyet tudvalegőleg az orosz hivatalos lap kommunikálja és gróf Lamsdorff bécsi utazása az itteni irány-

között, hogy csak a napidíjak miatt huzzuk-halasztjuk a munkát, pedig hát szívesen ott-hagytuk volna már magunk is azt az istenverte vidéket. Kocsin, jó lovakkal három órányira volt a legközelebbi város. Mi künn laktunk a parton sátrakban s rettenetes ételeket ettünk, italokat ittunk és késő ősszel meg kora tavasszal majd az ujjainkra fagyott a ceruza, ahogy a rajztáblák fölé hajolva, dideregve szerkesztettünk meg egy csomó rosszabb és még rosszabb tervet a hidlábakhoz. Eppen csak a tél legszigorubb pár hónapjára húzódtunk be a városba, hogy távolról próbáljuk meg megtalálni azt a megoldást, amita folyam partján meghal kerestünk.

Azaz, hogy dehogya a partján. Benne. Egész nap vízen voltak a kirendeltség kis vascsónakjai s mértük, jegyeztük, rajzoltuk a medret. Künn pedig egy körülményes óregur tőtyögött napokint két-három óra hosszat. A mindnyájunk feje fölé kirendelt ur, a munka vezetője. Méltóságos ur volt s halvány fogalma se arról, hogy voltaképpen mit is csinálunk. Egy ember, aki nagyképűségével tette magát tekintélyessé. Hümmögött, monoklit vágott a szemébe, ha a rajzokat eléje terjesztették s a fiatalabb fiúk állandóan azt cselekedtek meg a tréfa kedvéért, hogy a legképtelenebb matematikai tervek jegyezték föl a rajzpaper szélére. Kacagtak a háta mögött, de azért messze lekapták előtte a kalapot és hajlongva, az alázatosságban egymást tullicitálva tudakolták a becses egészséget s minden mondatukban előfordult az, hogy: méltóságos ur, méltóságos ur... — En azt mondtam neki, ha éppen találkoznom kellett vele: tanácsos ur, amire ő nagyot bámult. S lassan megfordult és utánam nézett még akkor is, amikor már rég elmentem s lehullott mögöttem a sátrunk ponyvajtaja.

Amikor elkészültem a tervemmel, amire határozottan rá volt rajzolva a hid vonala, két olyan kollégának mutattam meg előbb, akiket sokra becsültem. Egy kicsit elgondolkodtak rajta s az-

után elismerték, hogy jobban nem lehet megoldani a dolgot. Költséges, de ha becsületesen megcsinálják a tervet, nem kell attól tartani, hogy az első tehervonat alatt leszakad a hid. Nem is a hid, hanem a hid lába. A mérnökök vették el a tervet a méltóságos urhoz, aki hosszasan bámult rá a monokim heresztül s aztán kegyesen bólogott — s harmadnapra telegrammal utaltásra megkezdte a munkát. Az én terveim alapján és az én vezetésemmel.

A nem igen széles, de annál szilajabb folyó medrében szabaddá kellett tennünk egy vonalat. Nemesak a hidlábak helyét, hanem az egész utat, mert gondoskodni kellett arról is, hogy a víz sodra esekélyebb legyen a mi vonalunkban. Ne mossa a kőveiket, cementünket tulságosan gorombán. Tehát meg kellett mérni a kiismertük és leegyengettük a talajt. Ez a leegyengetés körülbelül azt jelentette, hogy az életem állandóan veszedelemben forgott. A csónakom mögött másik csónak uszott a dinamittal. Magamnak kellett vigyáznom arra a munkára, ahogy besülyesztették a víz melyébe a robbantó anyagot, aztán ahogy elhelyezték benne a gyujtószinort s azoközben vigyázni arra is, hogy hozzá ne verjem megam valami sziklához, ami a kiismerhetetlen, kavargó, iszapos vízben könnyen megeshetett. Másodpercokra volt kiszámítva minden, az ut vitsza, aztán a dinamog munkája s mondhatom, hogy nem vagyok ideges, hanem azért néha pokróc-goromba voltam. — A kivitelben más osztokodni akart velem a méltóságos ur is. Állandóan ott lábatlankodott s bekiabált nekem a folyó közepébe mindenféle bolond utasításokat, amin jót mosolyogtak a háta mögött a fiatalok, s azt is megkísérelte néha, hogy keresztülhúzza a tekintélyével valami intézkedésemet. Ilyenkor azt mondtam neki: — tanácsos ur ehhez nem ért. — Egyik vállába huzta be félig a fejét s onnan nézett ki rám, aztán hallottam, hogy panaszkodik: — Geller goromba. —

adó körre tett, főoka annak, hogy az európai tartományokra néve elrendelt intézkedések végrehajtását a török viszonyokra néve szoklatlanul gyors tempóban megkezdtek, még pedig a Ramazan-bójt dacára. Ha egyelőre nem is lehet megítélni az intézkedések módját, terjedelmét és eredményét, mégis el kell ismerni, hogy a Jildiz és a porta szemmel láthatólag jóakarattal fognak a dologhoz. Természetes, hogy ily sietős munkánál sürdőlások és hibák merülnek fel. Így például Hussein basa főfelügyelő a Dette Publique közegeihez az a jogosulatlan felszólítást intézte, hogy az elzáróított tizedekből is fizessenek be öt százalékot a vilajetek pénztárába ama közmunkák céljaira, amelyek az intézkedések által elrendeltettek. A főfelügyelő és a porta külön bizottságának elnöke, Feriü basa közt hírt szerint differenciák támadtak a jelentéssel és a javaslatok előterjesztésének módjára néve. Különböző panaszok hallatszanak a tartományi hatóságok köréből is a kapott rendelkezésémege és effélék ellen.

(Cáfolat és megerősítés.)

Belgrádban megoafolják azt a hírt, hogy gróf Lamsdorff Nisben a cárnak azt a kívánságot terjesztette elő, hogy egy montenegrói herceg legyen Macedónia kormányzója. Ezt a kérdést a nisi beszélgetés során egy szóval sem érintették. Helytelen az a híresztelés is, hogy Sándor király állítólag elkedveltséget. A király nem jelenhetett meg a pályaudvaron Lamsdorff elutazásakor, amint megérkezésekor sem volt ott. Lamsdorff a cárnak semmiféle levelet nem adta át a királynak.

Szófia, december 29.

Megerősítik azt a hírt, hogy gróf Lamsdorff csakis a fejedelmétől és a kormánytól kért információkat a helyzetről, de sem macedonokat, sem bolgár pártvezetőket nem fogadott információ céljából. Lamsdorff kijelentette, hogy a macedon zavargások és a bolgár bandák betörései megakadályozzák Oroszország és szövetségársainak minden akcióit Macedónia érdekében. Az orosz miniszter került minden beszédet és nyilvános nyilatkozatot. Naumovnak is, aki a fátylasmenet alkalmával a macedonok nevében meleg szavakban köszönetet mondott Miklós cárnak és az orosz nemzetnek s kérve-kérte a grótot, hogy juttassa tudomására a cárnak Macedónia szenvedéseit, csak néhány köszönő szóval válaszolt a miniszter. Lamsdorff titkára a sajtó valamennyi képviselője előtt ismételte, hogy Lamsdorff szerbiai missziójával nagyon meg van elégedve és reméli, hogy Bulgáriából is hasonló benyomással fog távozni, továbbá hogy semmi előkészített dolgot nem hozott magával és hogy a macedon-kérdés felől csak később fognak dönteni az anyag megvizsgálása után.

Belgrád, december 29.

A hivatalos *Srbeske Novine* a lap élén a következő hivatalos kommunikát közli:

A király Lamsdorff gróf urat, 6 császári felsége,

Azt is mondta, hogy az 6 idejében is fejlett volt már a technika s a csirke rosszul teszi, ha oktátni akarja a tyukot... Csodálatosképpen azonban úgy vettem észre, hogy azért mégse haragudott reám. Sőt mintha többre becsült volna, mint a tebbit. Néha rajtakaptam azon, hogy rajtam pihen a szeme. Mintha gyönyörködött volna bennem — a egyszerű, amikor a retentő hideg elől a városba vonultunk és egyéb szórakozás híján színházra partoltunk, a kocsián vitt haza és világosan értsemre adta, hogy a munka, amit csináltam, olyan szép, hogy amint befejezzük, főmérnök lesznek. Erre 6 már mindent előkészített. — Régen vártam erre s jól esett, hogy nem hiába. El is határoztam, hogy ezután kíméletesebben kezelem az öreget. Nem a főmérnökségért, végre is az úgy tőle függ, hanem mert tudok én kevésbé rideg is lenni, ha akarok. Sokagyan, amikor újra kikerültünk a hidhoz, már azt mondtam neki, ha valami bolond utasítással vesztélyeztette az egész munkát: — tanácsos ur, aggódalmas nekem ilyenformán a dolog. Talán jobb volna, ha így meg úgy... Azt csináltam, amit jónak láttam, hanem a környezet előtt nem kellett annyira pirulnia az öregnek, mint azelőtt.

S ezek után mégis egyszerre csak hirtelen elesaptak. Tudniillik egy nagy gyöngéje volt még az öregnek azonkívül, hogy gyöngén állott tudomány dolgában. Az órája. A szerint kell föl a nap. Ahogy 6 mondani szokta annak idején, előbb fölkiált a hegy mögül: — Tanácsos ur, jöhettek? — A méltóságos ur arra előveszi a szarvasbőr tokból az órá, a zacskóval megtöltöttet kissé, alul, felül, belül is, aztán rápillant és visszaszóll: — jöhét, vagy: — még várjon három másodpercig. S arra aztán vagy kibukiv rögtön a láthatára tányrának széle föl a nap, vagy vár még három másodpercig. Az én kollégáim alaposan kihasználják az öregnek ezt a kétféle szerelmét az órája iránt. Futkostak hozzá a maguk óráival s fontos sietséggel kérdezték: — hány óra, méltóságos ur?

az orosz cár államtitkárát és külügyminiszterét estőtörökön, december 12-én (6 naptár szerinti) a külügyminiszter jelenlétében ünnepélyes kihallgatáson méltóztattott fogadni. Az uralkodója által külön misszióval megbízott császári miniszter a király 6 felsége előterjesztette a legjobb kívánságok kifejezését, amelyeket II. Miklós császár 6 felségeik a király és a királyné, valamint Szerbia iránt is táplál. Sándor király ezt a kijelentést 6 császári felsége iránti köszönettel eltelve vette tudomásul és azt vállalta, hogy örömmel látja a gróf missziójában újabb tanujelét a szerb és az orosz népközött fennálló hagyományos barátságos kötelékeknek. Erre 6 excellenciája a gróf urnak szerencséseje volt a királyné 6 felsége által kihallgatáson fogadtatni.

Berlin, december 29.

A *Vossische Zeitung* közli: Gróf Lamsdorff személyes megjelenése által nagyobb súlyt akart adni az orosz hivatalos lap ismeretes közleményének. Gróf Lamsdorff Szófiában tartózkodott minden politikai nyilatkozattól s egyáltalán nagyon zárkózottan viselkedett. A macedon mozgalom intézői fogadtatásukat elégtétolnek tartják s azt hiszik, hogy ügyük az orosz külügyminiszter szemében sokat nyert, elannyira, hogy gróf Lamsdorff legközelebb pártukra fog kelni gróf Goluchowskinnál. Illetékes részről Oroszországról a macedon-kérdésben újabb lépést várnak.

(Lapnyilatkozatok.)

A *Novoje Vremjanak* jelentik Szófiából diplomáciai körökből: Gróf Lamsdorff utazásának célja annak a konstatación kívül, hogy mi okozza Macedónia lakosságának Bulgáriába való menekülését, az, hogy a bolgár vezető köröknek kijelentse, hogy az orosz kormány Macedóniában békét akar s azért a macedon-bizottság kihívó tevékenységét Törökországgal szemben, amelynek joga van országában a lázadást elnyomni, nagyon helytelennek és Bulgáriára néve veszedelmesnek tartja.

A *Standard* athéni levelezője szerint Görögországban nagy nyugtalanságot keltett Lamsdorff belgrádi és szófia utazása. Athéni politikai körökben attól tartanak, hogy Bulgária Macedónia okkupációjára törekszik.

A berlini *Kleines Journal* értesülése szerint Lamsdorff nem nagyon kellemes nyilatkozatokat tett Ferdinánd fejedelem és Danev miniszterelnök előtt. Hír szerint a bolgár államtitkárak és a macedon-mozgalom vezetői kijelentették, hogy csak határozott retorikák ellenében vállaltatnak kezességet a macedóniai helyzet tisztázásáért. Pusztán jóakaró tanácsokkal be nem érhetik. Az a körülmény, hogy Lamsdorff a szófia lágyasmenetnél elhangzott beszédekre csak nagyon röviden válaszolt, nagyon rossz hatással volt a macedóniakra.

— Aztén hozzáigazitották a magukét az övéhez s mentek tovább tintetve avval a boldog öntudattal, hogy jó helyre fordultak fölvilágosításért. Az öregur pedig büszke megelégedéssel tapasztalta, hogy az órája az egész kirendeltség minden órája fölött uralkodik. Diktál a többinek, amint ez illik is, mert hát ilyen óra, de micsoda óra...

Egyszer, amikor éppen csoportban diskuráltunk, egy kis technikus szalad hozzánk. Kezében az órája s utat furva magának a sarokban s olyan lihegve kéri, mintha ettől függne nemcsak a hidunk, hanem az egész világnak a sora: — Méltóságos ur, hány óra? — Mosolyogtam, hogy hogy nem ég ki a szeme ennek a fiatalembernek, de önkénytelenül magam is az óram után nyultam és amikor az öregur nagy körülményesen kibámulta az óráját a tokból s megadta a feleletet, hogy: hét óra ötven — csendesen rámondtam: — ötvenöt.

Szórnói osend lett. A tanácsos rám bámult, aztán a monoklihus emelte az órá, hogy jobban megnézzé. Ahogy nézte, puffadt arca kipirult s gögös határozottsággal tisztán csak a kis technikushoz beszélt, dunnogyva ismételte:

— Otven.

Nem hagyhattam annyiba.

— Otvenöt.

Azt hittem, hogy veszekedni fogunk egy kicsit, most két olyan ember, aki nagyot tart az órája pontosságára, hanem az öregur leejtette szeméről az üveget s mindkét kezét beleslyesztve a nagykabátja zsebébe, elcsátát fölünk. Vissza se nézett s harmadnapra egy ukázal mást bízott meg a munka vezetésével. Én néha kísértámt a partra, megnézni, hogy mit csinált az utódom. Ott ügyetlenkedett szegény. Nem is esoda. Én jártam azt az utat odáig, nem 6. Egy hétre rá bizalmasan fölcsóllítottak Pestről, hogy kérjem a nyugdíjazásomat. A fegyelem és a főlebbvalóval szemben illendő tisztesség-ellen vétettem. Megtettem nekik.

HIREK

Lipót Ferdinánd polgártárs.

(K.) A szász udvari regényben, bocsánat, nem a trónörökösön az érdekesebb alak. Az egyszerűen a szive után ment, amit mindig megtettek az asszonyok, ha tótok voltak, ha szászok. Az érdekesebb alak: Lipót Ferdinánd főherceg 6 felsége, vagy mondjuk az 6 kívánsága szerint röviden, Lipót Ferdinánd polgártárs. Ő azért hagyta faképnél az udvart, mert polgár akar lenni. Ez originális, ez érdekes vonás. S a polgári sziveket hájjal kengetik, akik az új polgártárs elhatározását glóriába foglalják. De nem is utolsó dolog, hogy a vérvesztéséért, meijot a polgárság kissé gyakori nemesítéseket következtében szenvedett, végre kövér kárpótlást kap egy vérbeli főhercegben, aki polgár akar lenni. Gloria in excelsi is — van egy polgártársunk, aki ott hagyta a bibort, neki daróc kell.

Jól van, polgártárs. Szívesen üdvözlőjük szerény körünkben s minos kifogásunk ellene, hogy egy kissé kifújja magát a nagy strapa után. De ha majd kipihente magát, polgártársi tisztelettel meg akarjuk kérdezni: mi a szándéka szerény körünkben? Az a francia újságíró, aki elárulta nekünk, hogy ön polgár akar lenni, azt is világgá kürtölte, hogy önnek csak egy kívánsága van: azt tehessen ezental, ami önnek tetszik. Itt valami félreértés van a dologban. Ha polgárnak lenni azt jelentené, hogy tehetünk, amit akarunk: holnapután kötéllal se lehetne királyt fogni. Nem, polgártárs, mi sajnos nem élhetünk tetszésünk szerint, kötelességeink vannak, igen súlyos kötelességeink, melyeket fogak csikorgatása közben kell teljesíteni. Ha tehát megkívánta a mi sorunkat, fájdalommal kell értesítenünk, hogy polgári minőségében bizonyos kötelességek teljesítésére kell vállalkoznia s ha nem akarja azoknak a heréknek számát szaporítani, akik minden országban csak bitorolják a polgártársi címet és rangot: akkor nem merjük vele bízni, hogy könnyű kötelességei lesznek. Ellenkezőleg. Ön, tisztelt polgártárs, velünk együtt huzni fogja az ígát, harapni fogja keserűségében az ajkait, olykor titokban szidni is fogja a felsőbbiséget, de dolgozni fog, vérenek verejtékében fog dolgozni. Mert föl kell önről tennünk, hogy kedve van a polgári pályára. Már pedig, aki csak születik polgárnak, lehet here-polgár, de aki lesz polgár, azt kemény ambíciók sarkalják s nem akar olyan here lenni, mint mondjuk, egy született törvényhozó.

S itt, bocsássam meg fenséged, akarom mondani, tisztelt polgártárs, fölulakodik egy naiv kérdés. Miféle kvalifikációja van önnek a polgári pályára? Lássam, mi nyomorult polgárok megjártuk a történelem iskoláját, ahol sosem fogtuk a kegyelmes urak kiríthatni a testi fenytéket, mert a történelem tanító-mestere nem sajnálja vértünket és könnyeinket, ha arról van szó, hogy belőlünk becsületes polgárokat neveljen. Bizony, megfenyít bennünket és századok teltek meg vérről és könnyvel, míg láncos jobbággyokból valamirevaló polgárokká nevelkedtünk. S még ez a kemény iskola se volt elégséges. Öszintén megvallva, gyatra kis polgárok vagyunk mi még ma is. Polgár voltunk nem től el elegendő büszkeséggel. A polgári önérzet körülbelül abban keresi jutalmát, hogy kiemeljék a polgári sorból. Jogokért küzdünk, de kötelességek alól szívesen bujnak ki. A szemünk, mint az ivó galambé, mindig fölfele van fordítva. Egy kitüntető hang felülről úgy harsog a fülünkben, hogy nem halljuk meg miatta az alattunk küzködők jajját, kiabálását és fogcsikorgatását. Sok százados iskoláztatás és fenytetés után, ugy-e, nagyon gyatra eredmény? Pedig hát mi mégis csak iskolázott polgárok volnánk s egykönnyen fölfele nem bukhattunk! Hát nem merő tolakodás a kérdés, hogy mi az ön kvalifikációja, tisztelt polgártárs? Hol az iskola, melyben ön bizo-

nyitványát és kivált képesítését nyerte? Hol a munkakör, mely őt a magasságból polgári körünkbe vonozta? Hol a pályatér, melyen agyonszomjaztatott ambíciója enyhülést akar keresni? Mert emberi gyarlóságunk nem tudja felejteni, hogy őn még az ímunkt főherceg volt s fogyatékos polgári önértetünk bizonyos tisztelettel állít meg őn előtt, akiről tehát nem merjük azt képzelní, hogy egyszerűen csak egy menekül közénk, mint ahogyan farkasok hajszoltja még zsványok barlangjába is mohón nyit be, gondolván, ezek legalább nem esznek meg. Nem, tisztelt polgártárs, azt őn még sem gondolhatta, hogy a bibor eldobásával nyomban polgárrá lehet. A polgári sor nem háló, amibe a biboros kötéltáncos belepottyan, ha odafenn elvesztette az egyensúlyt. A polgári sor nem a legalacsonyabb sor. Még *lejjebb* is lehet esni.

Míndez bizonyára csak akadémikus elmélkedés, amire semmi szükség sincsen. Nem is az új polgártársnak szól, aki nem hiheti, hogy a polgári sorba leszállhat az ember, ha egy fényes ruhát ledob s egy zubbonyt fölvesz. Egy átföltözködött főherceg még nem polgár. Inkább a polgári társadalomnak szól ez a pár sor írás. Még se kellene olyan könnyen lázba jönnie, ha híre kél, hogy valaki leereszkedik a polgárok közé. Nem lehet oda leereszkedni, föl kell oda emelkedni. Tudok királyt, akit munkabírása, törvénytiszelete, emberi érzése s egész életfelfogása polgárrá avat és az ilyen király a trónon is polgár. A legelső polgár. És nem nehéz elképzelni gróft, herceget, de a létán följebb álló munkakerülőt is, aki küllésnek indul, el is sülyed, polgárrá azonban sohasem lesz. Hát nem elég, ha valaki azt mondja: polgár akarok lenni. Az a kérdés: tud-e polgár lenni? Ha nem tud, csak proletár-helyét változtatta, de proletár marad lenni, mint volt fenn. A trón árnyékában megeshetik, hogy családi tekintetekből szomet huny-nak proletár-természete fölött és leplezik, amíg tudják; de a polgárságnak könnyesebbnek kell lennie. A polgárság körében helye csak annak van, aki dolgozni tud vagy legalább is akar. Lipót Ferdinánd polgártárs minden kétségen felül ilyen és csak szerelme és csak elfoglaltsága okozza, hogy még nem indított rágalmaszást pört a francia újságíró ellen, aki azt merete róla híresztelni, hogy nines egyéb kívánsága, mint azt tethetni, ami neki tetszik. Ilyen lehetetlen programmal épkész ember nem is kopogtatna a polgári társadalom műhelyénél. Lipót Ferdinánd polgártárs, ha polgár akar lenni, nem akar a legutolsó polgár lenni. Már csak röstelné a familia miatt is.

Budapest, december 29.

BUDAPESTI NAPLO. December 31-én új előfizetők nyílnak a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatásnak a megújításról kéjfelekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhesük tovább.

— Személyi hírek. Wedel bécsi német nagykövét ma este gróf Golchowski látogatását fogadta.

— A pozsonyi nász. Pozsonyból táviratozzák: Ma a városi színházban *Mária Anna* főhercegnő és *Ilés* párnai herceg tiszteletére díszelőadás volt. Ez alkalomból először adták itt *Zichy Géza Ádám* című operáját. Az egész főhercegi család és a hercegi völégény végignézte az előadást. A közönség a mátkapárt lelkes ovációkban részesítette.

— Kossuth-szobor Tolosván. A zemplénvármegyei Tolosva város hazafias polgársága körében mozgalom indult meg, hogy *Kossuth* Lajosnak Tolosván szobrot emeljenek. A szobrot a jövő évben akarják felállítani, ha a szobor költségét addig összegyűjtik. A szobor-bizottság megalakult tolosvai Nagy Barna elnökele alatt és megindította a gyűjtést. Az első Kossuth-szobrot tudvalevőleg Erdőbénye község állította és a tolosvai lesz a második szobra hazánk nagyjának szülővármegyéjében.

— Bartók Lajos. *Bartók* Lajosnak, a Petőfi-Társaság nagybeteg alelnökének állapota napok óta a legválságosabb. Amíg a költő maga újságot olvasott a Vörös-Kereszt kórházban, ahol szenved, semmiféle hírt nem adtak közre igazi betegségéről. Három nap óta azonban teljesen apatikus, legjobb barátait sem ismeri meg s csak néha-néha, az orvososság hatása alatt tér vissza alig egy-két percre az eszmélete. *Bartók* földszint az első számú épület 2-ik számú szobájában fekszik. Orvosai dr. *Imrédy* Béla tanár és dr. *Ulrich* Gyula segédorvos naponta többször is meglátogatják s dr. *Arányi*, a költő kezelő háziorvosa is gyakran fölkeresi betegét. Ma a rendes apólonó, *Várdai* Katalin, aki éjél-nappal őrizte a páciént, segítségét kapott egy másik apólonóben, mert néha ketten is alig bírják ágyban tartani a nyugtalan betegét. A karácsonyi ünnepeket emberföltöti kinok közt töltötte el. Ismerőseinek temérdek vigasztaló levele, távirata érkezett hozzá és nagyon sokan látogatták meg. Nála volt P. *Márkus* Emilia, *Krammer* Teréz, *Karlovsky* Bertalanné, *Basch* Gyuláné, akik virágokkal, apró karácsonyúttal lepték meg. Meglátogatta a költőt *Jókai* Mór, akit azonnal fölismert s aki megölelte és megöskölte a betegét, mikor elbucszott tőle. Ott időztek a betegy mellett: *Szana* Tamás, *Ábrányi* Emil, *Prém* József, *Náday* Ferenc, *Bartha* Miklós, *Szűry* Dénes, *Koroda* Pál, *Kampis* János, *Neugebauer* László s a költő unokaöccse *Baróti* Lajos. A válságot az előrehaladt szív- és vesebaj idézi elő. Ezt azelőtt kilene hónappal konstálta *Bartók*on háziorvosa, dr. *Arányi*. A nyáron lenyves-erdőben volt a beteg, novemberben Raguzában keresett üdülést s mire visszajött, rosszabbra fordult állapota, mert Budapestén erős tüdőhurutot is kapott. December 21-én *Angyán* tanár a háziorvossal együtt a Vörös-kereszt-kórházba szállította a költőt, hol az első napokban még élénken érdeklődött lapja, a Bolond Istók íránt, majd a Petőfi-Társaság tagválasztását beszélte meg hivelől és örömtől okozott neki a hir, hogy *János király* című drámája előkészületben van. De a folytonos álmatlanság és étvágyhiány megtörte utolsó erejét is.

— A brüsszeli százmillió szélhámos-ság. A nagy szélhámoságokból ki sem fogy már a világ. A brüsszeli százmillió széldelegés is nagy hullámokat vor fel. A tetteseket, *Hutt* Aimé és *Agost* bankigazgatókat és dr. *Coomant* letartóztatták. A *Hutt*-testvérek egy brüsszeli asztalos gyermekei. Aimé 33 éves s 1890-ben még tipográfus voltegy nagy lapnál. A fiatalabbik, *Agost*, 31 éves s bankhivatalkon volt Brüsszelben. Mindketten eredetileg pénzváltóbankot alapítottak, de nagyon rossz üzleteket csináltak. A tőzsdén végre is hajtották őket, de találtak pénzt, melylyel kielégítették hittelezőiket, s ekkor ismét a tőzsdére bocsátották őket. Új bankot alapítottak ezután, s most kezdődött az a nagy szerencsésük. Tizenkét fényes pénzműveletet hajtottak végre akkor gyorsan egymásután 72 millió frank tőkével, melyet a sajtó segítségével a tőzsdén 150 millió fiktív értékig hajtottak fel. Hogy ezeket az értékeket elhelyezhessék, 130 fiókot létesítettek Franciaországban. Azt beszélik, hogy a *Hutt*-testvérek és dr. *Coomant* bosszúból mindenféle leplezéseket fognak tenni, amelyekkel számos magasállású személyiséget kompromittálnak.

— Kovács Albert betegsége. *Kovács* Albert, az egykori nemzeti-párt volt alelnöke, mint részvétellel értesülünk, nagybeteg fekszik. *Kovács* Albert, aki a politikai élettől már hosszabb idő előtt visszavonult, évek óta szenved. Betegsége kivált a legutóbbi időben annyira súlyosodott, hogy orvosai, *Herzeli* és *Székes* tanárok, valamint dr. *Körmöczy* a megtartott tanácskozás után a beteg operálását határozták el, amelyet a napokban hajtanak végre.

— Orvosi kinevezés. A Magyar Színház igazgatósága dr. *Weyner* Emil, az ismert fővárosi kozmetikus, aki a szakirodalom terén is sikerrel működik, a színház kozmetikai szakorvosává nevezte ki.

— Pavlovics a szerbek közt. A szerb autonómiai radikális-párt újdéki központi bizottsága dr. *Pavlovics* Ljubomir országgyűlési képviselőt a radikális párt kebeléből kizárta s az erre vonatkozó határozatot az összes hazai szerb radikális lapokban formászerűen közölte. A kizárás alapjául az a körülmény szolgált, hogy *Pavlovics*, aki eddig a radikális párthoz tartozott s aki a folyó évben megtartott szerb egyházi kongresszusban is a radikális párt programja alapján foglalt helyet, a temesvári szerb egyházmegyei közgyűlés legutóbbi választása alkalmával a radikális párt ellen foglalt állást és a dr. *Poly* vezetése alatt álló ugynevezett liberális párt érdekében fejtett ki nagyobb szabású akcióit.

— Halálozás. *Nagyváradon* ma elhunyt özvegy *Rádl* István, *Rádl* Ödön, a Szigligeti Társaság alelnöke anyja, 88 éves korában.

— A betlehemesek vőgnapja. A *Betlehem-járás* divatjának vagy alkalmazkodnia kell a modern élethez, vagy régi legendás szokások módjára el kell tűnnie a föld színéről. Azt az isteni eredetű színjátékot, mely a kis Jézus születését mutatja be, igazi művészek viszik már a zsinpadokra s a naiv, gyermekes betlehemes költséget elveszti erejét és hatását. A természet-tudomány és az emberek őszinte brutalitásának már nem tud ellentállani s a vidékről jövő hírek mindazt igazolják, hogy a betlehemesek vőgnapjaikat élik.

Baján teljes vereséget szenvedett a betlehemesek csoportja. Megtámadták őket az utóán, elverték őket s a kis Jézus szülőhelyének mutogatói utóljára is futásnak eredtek. Hogy pedig a dolog teljesen hasonlítson a megvert seregek vereségeihez, a betlehemesek elhanyagát subáikat futásokben. A bajai kép teljességéhez tartozik az is, hogy a futók eldobált subáit többé nem lehetett megtalálni. Ellopták őket az istenes emberek.

A bajai vereségnél csak a miskolci nagyobb. Miskolcon a város közegészségügyi hatósága egyenesen megtiltotta a *Betlehem-járás* s tilalmát avval indokolta meg, hogy mivel a betlehemesek legnagyobb részét az alsó néposztály gyermekei, könnyen terjeszthetik a hevenyfertőző kórokat. Miskolcon tehát csak titokban jártak a betlehemesek s szent lelkesedéssel énekeltek Jézus születésének történetét, nem törődve a közegészségügyi hatóság óvatosságával.

— Az Újságírók Egyesületének újve. A *Budapesti Újságírók Egyesületének* tagjai, bevett szokás szerint, az idén is, az év utolsó napján, szerdán délután 4 órakor öszegyűlnek az egyesület helyiségében (Kerepesi-ut 17. szám, I. emelet), hogy *Véssi* József országgyűlési képviselőt, az egyesület elnökét üdvözöljék. Az üdvözlő beszédet *Hoitsy* Pál alelnök mondja.

— Előgtétel. *Szegzárdról* írják: A szegzárdi uri kaszinó 28-án tartott ülésében, amelyen *Simonsics* Elemér vármegyei főjegyző elnököt, egyhangú lelkesedéssel bizalmat szavazott *Bezerdj* Pál miniszteri meghatalmazottnak ama témádsokkal szemben, amelyeket egy *Kádár* András névű szakiró a *Népszava* című szocialista lapban ellene intézett. A földmivélségügyi miniszter *Kádár* András ellen a *Bezerdj* Pál ellen intézett méltatlan támadásokért feljelentést tett a budapesti törvényszéknél zsarolás miatt.

— A szentl állandó hid. Zentáról táviratozzák: Tegnap itt négyvölés volt az állandó hid ügyében, amelyen kereskedők és iparosok nagy számmal vettek részt. A négyvölés kimondotta, hogy a vashid sürgős fölépítését szükségesnek tartja, mert a hidkatasztrófa óta az ipar és kereskedelem rohamosan hanyatlak. Elhatározták, hogy *Latinovics* főispánt a határozatról táviratilag értesítik és hogy a belügy-minisztériumhoz feliratot intéznek, melynek kézbesítésére megválasztották a küldöttséget.

— Adakozás. *Kajári* Sámuelné Budapestről 3 koronát küldött a Madách-utcai nyomorgó család számára. A jótékony adományt rendeltetési helyére juttatták.

— Mascagnit újra letartóztatták. Egy new-yorki telegramm jelenti, hogy *Mascagni* Ohikágon ismét letartóztatták. Impresszárója fejjelentette, hogy ötezer dollárt eliskasztott. *Mascagni* ugyanis az utolsó koncertek jóvedelméneik egy részét arra fordította, hogy az olasz zenészet visszaküldje Európába, ahelyett, hogy a pénzt átadta volna impresszárójának. *Mascagni* beteg fekszik chikágói villájában, aajtja előtt pedig rendőrök ügyelnek, nehogy megszökjék. Ügyében kedden lesz a tárgyalás, mely valószínűleg felmentésével fog végződni. Az amerikai lapok azt írják, hogy *Mascagni* az üzleti ügyekben való járatlanságának áldozata. A *New-York Times* egészen komolyan azt javasolja, hogy *Mascagnit* gondnokság alá kellene helyezni.

— Házasság. Dr. *Neuenirth* Gusztáv fővárosi gyakorló orvos, eljegyezte *Schiller* Nelly kisaszonnyt, dr. *Schüller* Zsigmondnak, a *Pester Lloyd* szerkesztőjének leányát.

Kosztelits Mór eljegyezte *Tyroler* Laurát Nagylakon. *Hahn* Jakab, a Póniérei biztosító társaság hivatalnok a Kaposvárról eljegyezte dr. *Bók* Zalan Lajos, lengyelítői ügyvéd lugát, *Czseraint*.

Szavony Jenő, *Rosenthal* Vilmos miskolci nagykereskedő üzletvezetője eljegyezte *Fleischer* Margit kisaszonnyt *Putrakról*.

Singer Adolf a borsod-miskolci gőzmalom részvénytársaság tisztviselője eljegyezte *Detre* Amália kisaszonnyt Műnóbenből.

Szabó József fővárosi magánhivatalnok tegnap tartotta esküvőjét Tállyán özvegy *Büchler* Iona urhölgygyel.

Kampós József főgimnaziumi tanár tegnap vette oltárhoz a jászváriasi plébánia templomban *Ürmösy* Erzsiköt, *Ürmösy* Boldizsár fővárosi vendéglős leányát.

Főfájást,

mely bármilyen ered is, pár perc alatt meggyógyít a „Fortuna-Migrain-Pastilla“ 1 drb 30 fillér, 6 drb 1 50 fillér, 12 darab 2 80 fillér. Kapható SCHÜBERT ARNOLD gyógyszerárban Budapest, VII. Csengery- és Dob-utca sarkán.

— **Humberték Párisban.** A színhely nem Madrid többé, az egész Humbert-társaság már elszállították Párisba. A Humbert család, mint Párisból jelentik, ma a korvasut pályaudvarán megérkezett. Rendőrtiszviselők és rendőrkő rög-tön átírsérték a családát a Conciergeriebe. Henda-nyben a pályaudvaron sok kivánsi ember várta a vonatot, amelynek megérkezését és elindulását fűtüléssel fogadták. Délután érkeztek oda Humberték. A kivánsiak csoportosulását elkerülendő, még kétszáz méternyire a határ előtt nyílt pályán szállították át őket a francia vonatra. A bordeauxi pályaudvaron néhány újságíró is várta Humberteket, de nem engedték meg nekik, hogy beszéljenek velök. A Humbert-család megérkezésekor említésre méltó incidens nem történt. A pályaudvar peronján a közbiztonsági szolgálat főnöke és másodfőnöke, továbbá a községi rendőrség helyettes-igazgatója és 40 rendőr várta a vonatot. Azt a kocsi, amelyben Humberték hozták, gyorsan lokapcsolták. A foglyokat az újságírók és a kivánsiak hosszú sorfalán keresztül kellett kivezetni. A Conciergerie felé vivő uton nagyon kevés ember várta a foglyokat vivő kocsikat, amelyek délelőtt negyed 9 órakor érkeztek a Conciergerie elé. Tegnap este a Conciergerie előtt nagy kivánsi közönség gyűlt össze, amely a Humbert-család megérkezését akarta megvárni. A tömeg csak éjjel 1 órakor oszlott szét, amikor híre ment, hogy Humberték csak ma reggel érkeznek meg. Csodáltelek és tüntetések kikerülése végett a rendőrség úgy intézkedett, hogy a Humbert-család már a Páris előtt lévő teherpályaudvaron szálljon le a vonatról, onnan pedig kocsi-nyitják a Conciergeriebe. Madridból jelentik, hogy Humberték tegnap este 8 óra 15 perckor utaztak el Madridból. A francia biztosok közö-nyet mondták a spanyol hatóságoknak segítségükért. Humbertné elutazása pillanatában sem tagadta meg magát. Délután a női börtön papja és kor-nyánzója felkeresték, hogy elbucuszamnak tőle. Humbertné közönyt mondt azért a jó báná-nyomóért, melyben részesítették, de határozottan megtagadta a francia kormányznak szóló kiszol-nygáltatási okirat aláírását, mivel az elfogató pa-nyas megokolása csupa gonosz sértés. Mielőtt Humbertné elhagyta a börtönt, a felügyeletet tel-nyesítő apéék főnökjéhez fordult, mondván:

— Nincs pénzem, pedig ki szeretném fizetni a szakácsnőmet, kölcsönözzön tiz frankot.

A apácánőknő teljesítette Humbertné ké-nyését. Humbertné legujában örültséget próbál szimulálni. Az az orvos, aki Párisba kísérte, azt beszéli, hogy Teréz asszony teljesen józan, csak amikor az állítólagos Crawford testvérekre kerül a beszéd sora, tanúsít nagyon különös modort. Humbertné egyébként kijelentette az orvosnak, hogy nem a legnagyobb tolvaj ő, hanem a leg-nyobb kárvalótt.

Páris, december 29.

Humbertné leányát, Évát, nagyanyjának, az egy-nyori igazságügyminiszter özvegyének közbenjárására szabadonbocsátották s átadták nagyanyjának.

— **Beteg képviselők.** Két ismert országgyűlési képviselő tekszik ez idő szerint súlyos betegon a fővárosban. Az egyik *Hortoványi József*, a *Magyar Állam* főszervezője, aki tüdőgyulladásban fekszik már hetek óta, most pedig tüdővízenyő epot is mutat, úgy hogy kezelőorvosai aggódónak etetők. A másik beteg képviselő *Major Ferenc*, aki veres-nyozesben s ezenkívül súlyos influenzában tekszik. A két képviselő állapota irant széles körökben meas részvet-nyeljes érdeklődés nyilvánul.

— **Napközi otthon.** Az V. kerületi első százan iskolások *Mezey Lajos* kerületi elöljáró elnöklete alatt megalakította a napközi otthon, melybe a Szemere-nyeti és Lipót-téri iskolásgyermekek közül 55-en jelentkezték felvételre. *Mezey Lajos* elöljáró, aki egyttal az V. kerületi Népkönya-egyesületnek elnöke, kiesző-nyte, hogy az 55 gyermekkel az V. kerületi népkönya a napközi otthon tartama alatt tel-nyesen ellátssa.

— **Az útvén és a posta.** Az újvízi nagy levél-nyforalom késedelem nélkül való lebonyolítás céljából Budapesten a balparti részen a rendes levélhordókon kívül még hetven kiegészítő is fog kézbesíteni, kik megkülönböztetésül karszalaggal lesznek ellátva. A posta-és táviróigazgatóság kéri a közönyt, hogy esetleges felszámolásoknál erre figyelemmel legyen.

— **Aradán.** Paksról írják, hogy a Duna vizálása Paksnál 606, Gerjeunál a 650 centimétert is megha-nyadja. Ha a jégtorlasz még pár napig áll és felülről olvadás következtében nagyobb viz találna jönni, úgy a legnagyobb veszélytől lehet tartani. A paks-fada-nyogviszolyi ármentesítő-társulat állandóan minden gát-nyháznál 40 munkát tart készenlétben. A Vltóceken *Pekanosics Dániel* főmérnök és egy segédmérnök ügyelnek. Az állami táviróhivatalnál a minisztérium állandó éjjeli és nappali szolgálatot rendelt el. Ma ideérkezett *Dolechko* műszaki tanácsos, aki a töltés

feletti védelmet átvette. Paksnak alsó részében lévő néhány ház udvarára behatól már a Duna vize.

— **A hírlapírók nyugdíjintézetéből.** A *Magyar-nyorsági Hírlapírók Nyugdíjintézetének* igazgatósága teg-nyap, vasárnap délelőt *Hegedűs Sándor* elnöklete alatt ülést tartott, amelyen dr. *Fekete Ignác* titkár a követ-nyező újabb beérkezett adományokat jelentette be: *Deutsch Antal* és *Friedmann Lipót*, a *Pester Lloyd* munkáltsái egyenként 1200 korona, *Köbörgy Fildp* herceg 500 K., *Vöröskereszt-Egyet* 600 K., *Valentiny-nyálkias* jövedelméből 468-87 K., *Magyar Lovaregyet* 400 K., *Országos Orvosszövetség* és *Klein Berthold* 200-200 K., *Székesővárosi Házulajdonosok Testü-nyete*, *Országos Magyar Gazdászti Egyesület*, *Magyar Serfőzők Egyesülete*, *Magyar Hajózási Egyesület* és a *Maculup Adolf* földműház kezelő-bizottsága 100-100 K., *Építési és Műszaki Rajzolók Országos-nyesülete*, 1902. évi jogászból, *Budai Polgári Kör*, *Budapesti Tornaklub*, *Fővárosi Iparosok Köre*, *Magyar Vasuti és Hajózási Klub*, *Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete*, *Magyar Gas-nyatistek és Erdőtisztek Országos Egyesülete* 60-60 K., *Bálsóde-Egyet* 20 K., *Szamaritányus Egye-nyület* 25 K., *Gyermekebarát-Egyesület*, *Budapesti Könyvtárogvesület*, *Magyar Arányúnyörök Központi Egyesülete* és *Obnadi Tornaegyet* 20-20 K., *Nándor I. Úpesti Betegsegélyző-Egyet* 10 K., összesen 5111-87 korona. Az igazgatóság közönytet szavozott a nemes-nyelkü adakozóknak. *Gróf Andrássy Dénes* és *Országh Sándorné* köszönylevelei az intézet részvéteért tudomá-nyul szolgáltak. — Az igazgatóság jóváhagyta hogy a hírlapírók vasuti jegyei ügyében alakult szindiká-nytusa *Heltai Ferenc* alelnök, *Árnedi Géza*, *Lovassy Márton* és *Fekete Ignác* titkár küldettek ki az intézet részé-nyről. — Az igazgatóság rendes tagul felvette dr. *Pap Dávidot* (Egyetértés) és a II. nyugdíjostályba (Zve-nygyi ellátás) sorozta *Agai Adolf*, *Fróhlich János Róza* *Károly* és *Tabori Róbert* rendes tagokat. Az egyes szervezetsek közül az igazgatóságra a jövő évre a következők küldöttek ki képviselőket: a Budapesti Hírlap s-nykesztősége *Alexander Bernátot* és *Csathay Ferencet*, a Magyar Nemzet s-nykesztősége *Keszler Józsefet* és *Szokolay Kornéit*, a Neues Pester Journal s-nykesztősége dr. *Brady Lajost* és *Sipos Ignácot*, a Pesti Napló s-nykesztősége *Kálnoki Henriket* és a Pester Lloyd s-nykesztősége *Deutsch Antalt* és *Veigels-nyberg Leót*. — Az igazgatóság megállapította a január havi költségőlrányzatot, az intézeti tagok figyelmébe ajánlotta a Zombornban emeendő *Schweidel-szobor* ügyének támogatását s több szűkölködő hírlapírónak támogatásokat és segélyeket szavozott meg.

— **A polgári iskolai tanárok gyűlése.** Az or-nyszágos polgári iskolai tanáregyesület ma délelőt tartotta országos gyűlését. A gyűlésen két esett arról, hogy a polgári fiúiskolák miként lehetne úgy megjavítani, hogy ezzel a középiskolák sokat hangoztatott zsoltó-nyása is megszűnjék. Ez alatt a polgári iskolai tanárok iskolájuk jogosítánsainak kiterjesztését értik, úgy hogy az alsó négy osztályt, mint magában véve is egész iskolát, kisebb jogosítánsokkal, valamint a háromosztá-nyu felső polgári iskolát középiskolai jogosítánsal szerveznék és tantervben is modern alapon rendez-nyék be. Ma a hetosztályos polgári iskola oktatóterve felől az egyesület ötvennégy kérdőteit bocsátott ki, amelyben benne van az egész reform iránya. A be-nyérkező teletek szerint fogják aztán az oktatótervet kidolgozni.

A gyűlést *Lád Károly* elnök nyitotta meg s előbb *Vasvácsky Gyula* titkár és *Mihlós Gergely* pénztárnok tettek meg hivatalos jelentéseket. Targyáltak ezután amaban a hetosztályos polgári iskola oktatóterve. Többen elbalasztani kívánják az oktatóterv kidolgozá-nyát addig, míg eldől, hogy meg lesz-e hát a hetosztá-nyu polgári iskola. Mások veszedelmesnek tartják az alsó négy osztály oktatótervének elkülönítését, mert ebből az következik, hogy a miniszter csak a négy osztályt hagyja meg az iskolából. Erre válaszolt *Lád Károly* elnök és dr. *Kovacs János*. Mindketlen kijel-nyetik, hogy Magyarországon nem kell tartani vala-ny mely kulturintezmény visszatejesztéséről. Még ha egyelőre csak a négy osztályról határozunk is az i-nytelek köre, akkor is jobb, ha ez a változása az egyesület intenciói szerint történik. Azonban ez az elkülönítés nincs bent az egyesület javaslatában és teljesen a hetosztályos polgári iskolát valja az egyes-nyület elvűti, mkor a mai elemőnkálatokba fog. Az egyesület erre elhatározta, hogy az oktatótervet elkészíti s e ebből az általános és részletes kívánalmak felől megkérdezi az ország háromszáz tanáriostályt, vala-ny mint az egyesület egyes tagjai is Megvitatták a kér-nydésék szövezerint való szövegét is. Elhatározták, hogy a hittani oktatás felől is megkérdezik a tanárságot, még pedig az iránt, hogy egyáltalán miképp kellene ellenőrizni és hogy kívánt az iskolaiigazgatónak is miéle ellenőrző hatama legyen a ma sok panaszt keltő hitoktatással szemben. A magyar nyevire vonatkozólag igyekeznek a kérdéseket leszállítani és a nemzetiségi vidéken a magyar szó erejét lehetőleg növelni. Lehetővé teszik a kérdéseket azt is, hogy német nyelv helyett esetleg más idegen nyelvet tanítson kötelezően a polgári iskola. A töré-nyelem oktatásáról tették kérdések oda irányulnak, hogy a világtörténelem anyaga a magyar törtéőriához kapcsolódjék. Továbbá a szabadkézi rajz oktatásában a művészi irány kerüljön előszíre. Végül a gyűlés elhatározta, hogy nyári közgyűléstet valamely vidéki városban tartja és hajlandó ott a magyar gvtársas iskolaszervekből kiállítást rendezni, ha az érdekelte-nyt teljes biztosítékot kap a tömörülő költségek fede-nyezésére.

— **Kikeresztelkedés a halálos ágyon.** *Temesvá-nyról* táviratozták, hogy *Balog István* egyéves önkéntes, huszóves joghallgató, *Pollák Bernát* temesvári orvos fia ma reggel a Nádor-kaszárnyában meibelőtte ma-nygát. Két órával az öngyilkos kísérlet után egy oedulát találtak az életunt fia ágyán; a oedulára azt írta, hogy ha nem hal meg azonnal, akkor *halála előtt kereszteljék meg*. Rögön a beteghez hívaták *Teffert* belvárosi káplánt, aki előtt *Balog* szóval is ismételte a kívánságát. Erre *Teffert* megkeresztelte *Balogot*, akinek a székesegyházi sekrestyés lett a keresztapja. A keresztelés után a sebesültet a katonai kórházba vitték, ahol pár perc múlva meghalt. *Balog* remény-nytelenül szeretett egy detai katolikus leányt s o miatt lett öngyilkossá.

— **A kiátkozott Aginaldo.** Egy newyorki te-nyegram jelent, hogy a oebui (Filippiszigetek) pü-nypök kiátkozta *Aglipay* új vallásalapítót és társait, akik egy új katolikus nemzeti egyházat alapították. Az alapítási ünnepély nagy pompával ment végbe *Manila* városában. *Aginaldo*, a volt főelölvezér, aki sze-nymélyesen nem vehetett részt az ünnepélyen, írásban értesítte az alapítókat, hogy belép az új vallás kö-nytelékébe. A manilai érsek az összes disszidenseket kiátkozta.

— **Családi dráma.** *Novák Ferenc* huszonnyol-ny éves bádogossegéd ezélett két és fél évvel feleségül vette *Iván Lidia* tizenhatéves művirágkészítő leányt, aki *Élőnek* *László* vasuti munkásnak volt a mostoha-nyleánya. A fiatal pár a *Magdolna-utca* 42. szám alá költözött, ahol *Novák* házmaster volt. Az iju pár eleinte boldogan élt, később a férjből kitört a köny-nyelműség és a gondjaira bizott házbérből 500 koroná-nyt elkiszkasztott. Ez év novemberében a háztulajdo-nyos megütötte a sikasztást, *Novákot* elcsapta és tel-nyjelentést tett ellene a rendőrségen. Amikor a leány szülei megtudták az esetet, leányukat rábírták arra, hogy hagyja el a férjét. A leány végre is engedett szüleinek és hozzájuk költözött a *Kőbányai-uton* lévő munkástelep 45. számú házába. Ettől kezdve a fiatal tizennyoléves asszonyka újból dolgozni járt egy bel-nyvárosi művirágkészítő-műhelybe. Az elhagyott férj többször megleste a feleségét, amint munkába ment, és kérielte, hogy jöjjön vissza hozzá, de a fiatal asz-nyzonyok mindig ez volt a válasza:

— Nem tehetem, a szüleim nem engedik.

— *Novák* karósszony előt való napon is találkoztott a feleségével s igyekezett megpuhítani a szívét, ami azonban nem sikerült. Ekkor *Novák* megőnyegette a feleségét:

— Lódi, ezt megbánod! Megöllek téged is, ma-nygamat is, de nem tudom tovább elviselni ezt az állapotot.

Fenyegetését ma be is váltotta. Reggel fél nyolc órakor lesbe állott a munkástelep 45. számú háza előtt. Tudta, hogy felesége ilyenkor megy munkába. Pár perc múlva találkoztott is a feleségével, akit megzöldölt:

— Eljöttem utóljára, hogy megkérjelek, Gondold meg még egyszer.

— Az asszony most is hajthatatlan maradt.

— Nem mehetek vissza.

Erre *Novák* egy hatóvetű forgópisztolyt rántott elő és mielőtt még a fiatal asszony elmenekülhetett volna, keltzer az asszonyt a lőt. Mind a két golyó a melé-ny találta az asszonyt, aki vértől elborítva beszo-nyesott. *Novák* erre maga ellen fordította a gyilkos tegyvert és a jobb hántékkába lőt. A golyó nyom-nyban megölte az elkeseredett embert. Felesége még él. A mentők beközlözték a sebtét, aztán a *Rókus-kór-nyháza* szállították. Az asszony állapota nem élet-nyvesélyes.

— **Éltant gimnáziumi tanulók.** *Sátorfalonyhely-nyről* írják: A napokban két gimnáziumi tanuló tünt el, és pedig *Kubinsky Viktor* első osztálybeli 11 éves és *Jenik Béla* hatodik osztálybeli 16 éves gimnáziumi tanuló. A rossz bizonyítvány miatt bujdosnak el. A rendőrség országosan körözötte őket.

— **Megfagyott asszony.** *December 20-án* reggel *Nagy-Bocskóri* (Máramarosmegye) egy szá-nyk lisszlet *Terebes-Fehérvár* felől indult egy *Andrássy* *Pereszka* nevű ruhén asszony. Útközben eláravda, meg akart pihenni s lóitt az út szélére. Dél felé a 25 fokos hidegben megfagyva találtak az őreg asz-nyzonyt.

— **Egy vasuti munkás katasztrófája.** *Serecseni* tudósítónk táviratozza, hogy *Csarka János* vasuti mun-nykás tolatás közben leesett a mozdonyról és szőnyöket halt. A szőnygy embert nagy család gyászolja.

— **A rossz bizonyítvány miatt.** *Igyéről* jelentti tudósítónk, hogy az ottani gimnázium két tanulója: *Kubinsky Viktor* és *Jenik Béla* ma elűntek. A fiuk rossz bizonyítványt kaptak karósszonykor.

A megfagyott testrészek gyors és biz-nytos gyógyítására az egyedül szer a

„Halifax Fagybalzsam“

ára 1 kor. Kapható: *Schubert Arnold* gyógyszer-nytárban, VII., *Csengery- és Dob-nyutca* sarkán.

— **A magyar kardvívás.** A millenáris versenyek lezajlása után a M. A. C. kezdeményezésére tudvaleg a magyar vívómesterek is eldöbték nemcsak a magyar iskolát, de a magyar kardot is — az olaszért; mintha az a szegény magyar kard lett volna okozója a millenáris vereségnek. Azóta a magyar mesterek is olasz karddal, olasz módra tanítják ma is a kardvívást. Nehogy így a jó magyar iskolának, amelyet vívóink csupán egyénileg nem tudtak a millenáris versenyek alkalmával diadalra jutatni, — örökre nyoma vesszen, úgy miként az öreg Keresztessynek: — *Sztrakay* Norbert, ismert fővárosi vívómester akit az olasz vívás egyáltalán nem tántorított el. — ez uton kéri és hívja íl a magyar vívóportörököt, mestereket és mindazokat, akik a magyar iskola iránt még érdeklődnek és annak előnyeiről és a magyar kard öblényéről minden eloligasztás nélkül meggyőződni akarnak: — nyújtsanak neki módot és alkalmat arra, hogy ezt 30 évi tapasztalata után az illetőknek akár az ő helyiségeikben, akár pedig saját lakásán (Soroksári-utca 34.) úgy elméletileg mint gyakorlatilag bemutathassa és azt a szegény magyar kardot magyar kézbe ismét visszahelyezze. Lehetett, hogy egészen kihalt volna már minden magyar vívóból az a nemes törekvés és ambíció, hogy visszahozza a méltatlanul eldobott magyar kard régi dicsőségét s hírnevét.

— **A protestáns-bál.** A protestáns-bál rendezőbizottságának elnöke lett: Dr. báró *Dániel* Tibor orsz. képviselő alelnökök: *Nádossy* György báró *Nagy* László, dr. *Percecz* Miklós, báró *Bévy* László, báró *Solymossy* Ödön, *Szabó* Nándor és dr. báró *Uchritz* Emil. A bálra, mely 1903. évi január hó 31-én lesz a Royal-szálloda termében, a bizottság elkérése a bányaai tisztet báró *Dániel* Ernőné vállalta el, aki mindent elkövet, hogy a bál régi hírnevéhez méltóan sikerüljön.

— **Onyilkosság a főkapitányság épületében.** Ma este öt óra tájban egy elegánsan öltözött, 50—55 évesnek látszó úriember állított be a főkapitányságra s a kapu alatt álló rendőrtől azt kérdezte, hogy meg lehet-e nézni a nyilvántartás fényképeit, mert ő karácsony előtt jeljelentést tett valaki ellen s azt szeretné tudni, hogy az illető le van-e helyépezve. A rendőr a úrura kérdésre az inspekción tisztviselőhöz utasította. A főkapitányságon *Mátás* Hungó rendőrtanácsos volt, de mivel éppen jelek voltak bent nála, az illetőnek várakoznia kellett. Az előszobában foglalt helyet s egy ott időző asszonnyal kezdett beszélgetni, aki szintén valami panaszt akart tenni. Az asszony vig beszélgetéssel tartotta, míg a sor reá került. Mikor az asszony bement a rendőrtanácsos elé, az előszobában lövés dördült el. Az ügyeletet tartó tisztviselő meg a szomszédos detektiv-osztály helyiségéből elősiető a detektívek az egyik padon oldalt dülve találtak az úriembert, halántékán hatalmas sebbel, kezében revolverrel. Dacára annak, hogy az ottlévő rendőrorvos is a sebesültől termelt, segíteni rajta már nem lehetett, hamarosan meghalt. A holttestet az előszoba asztalán terítették ki s fehér lepellet takarták le, míg a halotyszállító kocsik megérkeztek. A zsebeiben igen sok írást, meg levelet találtak, amelyekből megállapították, hogy az illető *Egevy* Sándor 10 éves, a megszabeni *Transylvánia* biztosító-társulat székesfejvári képviselője. A hatóságokhoz intézett levelében azt írja, hogy a nagy nyomor kergette a halálba. A főkapitányság utolsó akaratára táviratilag értesítette családját s a székesfejvári rendőrséget a szomorú esetről.

— **Kasszafurás.** Nagy-Károlyból táviratilag értesítették a főkapitányságot, hogy az ottani adóhivatalba betörték, a *Wertheim-szekerényt* kiürítették és abból a következő értékpapirokat lopták el: 095,318, 118,959, 118,960, 207,678-tól 207,680-ig számu 2000 koronás m. kir. járadékkölcsön kötvényt ideiglenes elismervény 2—2 szelvényével, összesen 22 ezer korona értékben, 2282. számu 4 1/2%-os ezer forintos regale kézbesítési kötvényt és eddig még meg nem állapított számu és értékű ékszeret. A rendőrség meglette a szükséges intézkedéseket.

— **Házasságzédolgos.** *Bodrog* Zsuzsanna szakácsnő fejlejtette tett a rendőrségen, hogy a múlt hónap elején megismerkedett egy fiatalemberrel, aki *Varga* Eiemérnek mondta magát. Azt mondta, hogy özvegy, álamvasuti hivatalnok és házasságot ígért a leánynak. Elvitte magával a leányt Máramaroszigetre azzal, hogy ott megesküsznek. A leány Máramaroszigeten több száz koronát érő ékszereit átadta a legénynek, aki az ékszereket megörökölt. A szelvény magas sovány, haja szőke, szemé kék, orra vastag, vörösses. A rendőrség nyomozza.

— **Összettkérés.** Ma délelőtt háromnegyed tíz órakor az Erzsébet-körtől a Teréz-körtúra menő 190 számu villamos kocsit a Király-utca felé haladó 121 számu villamos kocsival összeütközött. A 190 számu kocsinak ugyanis a láncfék elromlott és az ut síkossága miatt a kocsi előreszaladt. Apró zúzódasokon kívül egyéb baj nem történt.

(x) Szilveszteri tréfa, játék-gömböntés, tombola, újévi szene-malac Kertész Tódornál.

(x) Tizenöt évi fűrdés és különféle hirdett szerek eredménytelenek voltak számos csusz és kőszvényes betegnél, de végre is a *Zoltán*-féle kenőcs

használatára által teljesen meggyógyultak. Ára 2 korona *Zoltán* Gyógytárban, Budapest, V. Sétáló-utca és Szabadság-tér sarkán.

Két testvér regénye.

Budapest, december 29.

A szász trónörökösne és bátyja regénye most már gyors léptekkel közeledik egy új fordulat felé. A mai tudósítások nagyrészt interjúvek a két szerelmi affér hőiseivel. Ezek mellett ki kell emelnünk, hogy ma először egy bécsi félhivatalos közlemény is megszólal ez ügyben. A budapesti és bécsi félhivatalos újságok ugyanis a következőket jelentik:

Mint halljuk, 6 felsége *Lipót Ferdinánd* főherceg kérésére elfogadta ennek lemondását főhercegi állásáról és rangjáról és megadta neki a kért engedelmet, hogy a jövőben a *Wölfling Lipót* polgári nevet viselhesse és egyuttal elrendelte, hogy a főherceget *töröljék* az aranygyapjas-rend lovagjainak lajstromából és bocsássák el a hadsereg kötelékéből.

Ez természetesen még nem jelenti azt is, mintha a főherceg maga szintén belenyugodott volna a lemondás elfogadásába. A főherceg ma is ragaszkodik ahhoz, hogy bizonyos összeggel kárpótolják őt az elvesztett méltóságokért és rendjeleért, míg az udvar azon az állásponton volt, hogy a történetek után a főherceget a maga útjára kell ereszteni és lemondását befejezett ténynek tekinteni. Nincs kizárva azonban, hogy akár 6 felsége, akár a toszkánai nagyherceg tisztánem-beli szempontokból olyan összeget adnak a főhercegnek, hogy az a bejelentett pörtől el fog állni.

A szász trónörökösne.

Páris, december 29.

A *Matin* tudósítója meginterjúvolta *Lujza* szász trónörökösneét, aki így nyilatkozott:

— Nem sajnálom e földön mást, csak a gyermekeimet; a többikkel nem törődöm. El vagyok tőkelve, hogy fenntartom összes anyai jogaimat. Egy anyának jogában van, még ha bűnös is, gyermekeit szeretni. Bevárom a pörmet, de egyetlenegy jogomról sem fogok lemondani. Szilárdul el vagyok határozva, hogy mindenáron ki fogom vinni a törvényes engedélyt arra, hogy meglátogathassam gyermekeimet.

Drezda, december 29.

Az evangélikus országos konzisztórium elrendelte, hogy a templomi imádságból *töröljék* a trónörökösneét nevet.

Bern, december 29.

Lujza hercegnő egy szász ismerőst fogadta, aki azt mondja, hogy a trónörökösne elméje egészen ép. A hercegnő legközelebb két genfi elmerovossal meg fogja magát vizsgáltatni.

Beszélgetés Gironnal.

Páris, december 29.

Az *Echo de Paris* munkatársa meginterjúvolta Giron nyelvmestert, aki a többi közt a következőket mondta:

— Egy amerikai újság iteni képviselője éppen most telefonon *cezerószász frankot ajánlót* *Lujza hercegnőnek* egy huszorosos kéziratról. A hercegnő eddig csak a hozzá jóindulatu *Sächsische Journal* szerkesztőjét fogadta néhány percre. Kiváncsi angolok minduntalan kériek elfogadásukat. Az első napokban azt hittük, hogy lépten-nyomon detektívek kísérnek. Így is volt, de most már csak a derék *Schwartz Artur* eszik, iszik és alszik velünk egy fedél alatt és türelmetlenül várja, hogy elhagyjuk a várost, hogy aztán letörtáztathasson bennünket. De a genfi rendőrökönk velünk van s azt mondta nekünk:

— Ne menjenek el innen, mert mi megöltazzuk önöket.

Mindennap sétálunk s vásárolunk, este pedig a színházba megyünk. Az emberek megbámulnak bennünket, de ezen nem segíthetünk.

Egyébent nagyon egyszerűen élünk. A hercegnő útjára az etikettet és a pompát. Nemrég két hétig volt Párisban Isenburg hercegnőnél. El volt ragadtatva Párisból, ott szeretne lakni. Ha már egyszer egybekeltünk, egy kis lakást bérlünk magunknak. Néhány óra óta tudjuk, hogy az osztrák udvar és Róma közt tárgyalások folynak a trónörökösne házasságának megsemmisítése végett. Mily bonyolult ügy. A gyermek, akitnek megszületését várják, nem a szász trónörökös, de a törvény értelmében mégis az ő gyermeke. Még abban az esetben is, ha nem semmisítik meg a házasságot, együtt maradunk és nem mozdulunk el Genfből, mert ügyünk fölvilágosított bennünket, hogy itt biztonságban vagyunk, mert Genfben a házasságtörés nem

üldözendő cselekmény. Csak egy dolog nyugtalanít bennünket. A hercegnő elutazása alkalmával *magával vitte négyszáz ezer koronát érő ékszereit*. A német újságok azzal vádolják, hogy *ellopta a száz koronagyémántokat*, de ez hazugság. Mivel attól féltünk, hogy az ékszeret ellophatnák tőlünk, elküldtem Brüsszelben élő testvéremnek, hogy adja letétbe a Crédit Lyonnaishoz. Testvérem, aki tudja, hogy mivel vádolják a hercegnőt, attól félt, hogy orgazdaság miatt le fogják tartóztatni s nem fogadta el a csomagot s most nem tudjuk, hogy mi történt vele.

Lipose, december 29.

A *Leipziger Zeitung* egy sugalmazott közleménye a következőket jelenti:

Az ok, mely a trónörökösne arra bírta, hogy férjébe: és a királyi házhoz való viszonyát megszakítsa, mint megbízható értesülések alapján közölhetjük, úgy keletkezésében, valamint végrehajtásában az időközben talált kétségtelen bizonyítékok szerint egyesegyedül arra a tiltott viszonyra vezendő vissza, melyet a hercegnő az ez év eleje óta a trónörökös házában alkalmazott, Belgiumból származó tanítóval folytatott. Miután ez a tanító a trónörökös házából távozott, de minden valószínűség szerint már állásától való megválása előtt is, előkészítő lépések történtek az együttes szökésre, mely előkészületeket a Drezdából *Salburgba* történt elutazásig avval az eredménnyel folytatták, hogy végül a szökés *Salzburgból* megtörtént és a trónörökösne *Zürichben* találkozhatott a tanítóval. Innét a trónörökösne a tanítóval együtt tovább utazott Genfba, ahol még ma is tartózkodik. Tekintettel a dolgoknak ilyen lefolyására, mely mindenben megfelel a tényeknek, romba kell dőlni mindazoknak a feltevésnek és híreszteléseknek, melyeket a napisaító egy része a sajnálatos esemény alkalmából terjesztett és különösen a valósággal ellenkezőnek bizonyulnak a viszonyok teljes nemismeréséből tanuszkodó állítások, melyek szerint a trónörökösne az őt leszólyező udvari szertartások nyomása alatt szenvedve, indítottat arra, hogy ezeket a bilincsek lerázza, valamint az a további állítás is, hogy a trónörökösne való mély meghasonlás és e résről tapasztalt méltatlan bánásmód adott volna okot a trónörökösne szökésére.

A szász trónörökös.

Drezda, december 29.

A *Dresdener Journal* jelenti: Amikor a trónörökösről ma levették a szoros köteleket, konstataiták, hogy a lábszár törése a legjobb helyzetben állított és rövidülés nélkül meggyógyult. Az utókezelés, amely főleg meleg fürdőköböl, masszázsból és passzív mozgásból fog állani, néhány hét alatt egész biztosan helyre fogja állítani a törött láb funkcionálását.

Lipose december 29.

A *Leipziger Tagblatt* jelenti Drezdából: A külföldön elterjedt az a hír, hogy a trónörökös párbajt vívott *Lipót Ferdinánd* főherceggel, *Metzsch* államnyiszter kijelentése szerint valóságos abszurdum. Ugyanaz a lap jelenti, hogy György király a trónörökösne ügyében *teljes felelősséget* szándékozik nyújtani a szász népnek.

A válás.

Róma, december 29.

Nagyon kétséges, hogy a pápa meg fogja-e adni beegyezését a váláshoz.

Mint egy milánói távirat jelenti, a *Perseveranza* a Vatikánból vett alapos értesülés révén azt közli, hogy a szász udvar nem kérte a pápától erre néző az engedélyt, mert Drezdában jól tudják, hogy a pápa hajthatatlan.

Lipót Ferdinánd főherceg.

Lipót Ferdinánd herceg ma ismét fogadta a *Matin* munkatársát, akinek a következőket mondta:

— A német újságok vakmerő politikának és exaltált embernek mondanak; társadalmi rebellióval vádolnak s azt mondják, hogy sajnálatos viselkedéssel családotam kompromittáltam. Mondja meg, hogy mindez nem igaz. Katonai pályautasom alatt mindössze egyszer kaptam házfogságot valami csekélység miatt, amikor még csak hadapród voltam. Nem vagyok sem politikus, sem szociálista sem semmi más s legfőkébb azzal vádolhatnak, hogy a népet szeretem és hogy a kisállás emberekkel szívesebben érintkezem, mint a nagyalállásakkal. Mindenkor nyitott megmondani véleményemet s e miatt haragszunk rám. De én ezzel nem törődöm. *Ferenc József* császár 6 felsége néhány nappal ezelőtt levelet írt nekem, amelyben a következőkről értesített:

1. hogy kitörült az aranygyapjas vitézek lisztájából és hogy 40.000 korona apánázomat megszüntette;

2. hogy elbocsátott a hadseregből;
3. hogy megtilja nekem, hogy valaha Ausztriába visszatérjek és
4. formászerűen megparancsolta nekem, hogy valamely külföldi állam polgárának honosítsam magamat.

Ez azt jelenti, hogy az uralkodó tudomásul veszi főhercegi rangomról való lemondásomat. Annál jobb. Mindennek végtelenül örülök, mert hallani sem akarok többé az udvarról. Irtam atyámnak, mert pénzem alig van; ha támogatni akar, szívesen veszem, ha nem küld pénzt, úgy e szerint fogok berendezkedni és valami állást fogok szerezni s azután elvonom Adamovics Vilma-t.

Az újságíró megjegyzi, hogy Adamovics Vilma a laosonyi természetű, nagyon barna s tüzes szemű hölgy. Elragadó mosolyal helyeselte a főherceg kijelentéseit s azt mondta, hogy már hat év óta ismeri őt s tudja, hogy igen nagy szenvedélyt keletelt benne. A leány bizik a jövőben. Azt hiszem, mondja az újságíró, hogy a következő mondatot ő maga sugta a főherceg tülébe:

— Vilma sohasem volt sem énekesnő, sem színésznő s összetévesztik testvérével; Vilma csak kedvtelésből foglalkozik művészettel.

Vilma ezért a nyilatkozatát köszönettel mondott a főhercegnek s az újságíró kijelentésére, hogy ezt a nyilatkozatot közzé akarja tenni, lekötölező bókkaletelt.

Genf, december 29.

Lipót Ferdinánd főherceg székese előtt a következő levelet írta atyjának:

Kedves atyám! Bocsásson meg nekem és Lujzának, hogy ma az ebéd idejére nem jövünk vissza. Salzburg környékén nagyobb sétát teszünk. Szerető fia: Lipót Ferdinánd.

Bécs, december 29.

Lipót Ferdinánd főhercegnek az a reménye, hogy Orth János örökségét megkapja, aligha fog teljesülni egyhamar, mert Orth János végrendelete le van pecsételve s úgy is marad valószínűleg még évekig, míg a holtanyilváltás meg nem történik. Pedig Lipót Ferdinánd főhercegnek és nővérének már égető szüksége volna új segélyforrásra, mert pénzüik fogytán van s jól tudják, hogy sem a szász udvartól, sem Salzburgból nem számíthatnak semmire.

A körülményekkel ismerősök azt állítják, hogy szó sem igaz abból a híresztelésből, mintha Giron nemrég 100.000 frankot örökölt volna.

Bécs, december 29.

A Wiener Abendpost mai közleményével kapcsolatosan emlékezzen arra, hogy Orth János renúnciaciójok ugyanolyan volt az eljárás, mint most Lipót Ferdinánd főherceg esetében, csak hogy akkor hosszú idő telt el a renúnciació közzétételéig s a lemondás bejelentése közt.

Bécs, december 29.

A hivatalos lap néhány nap múlva közölni fogja Lipót Ferdinánd főhercegnek címéről, rangjáról és méltóságáról való lemondását s a király engedelmét, hogy jövőben a Wölfling Lipót nevet viselje. A hercegnem eredeti lemondása, amelyet a király kabinettródiájához intézett, semmiéle föltételt nem tartalmazott s a király hallgatagon tudomásul vette. A herceg csak Zürichben értesült a föltételekről, amelyekkel lemondásához írték és Lipót Ferdinánd csak ügyének ebben a stádiumában változtatta meg részben eredetileg föltétlen lemondó nyilatkozatát és az anyagi kérdést toltá előtérbe. Jogászkörökben az a föltétel, hogy ami a herceg eliatási költségét illeti, erre nézve kizárólagosan az általános polgári törvénykönyv rendelkezései irányadók; mint hogy azonban Lipót Ferdinánd nagykorú s abban a helyzetben van, hogy magát eltartsa, ennéltozva követeléseit aligha fogják teljesíteni és annak a vagyonnak kiszámításánál, amely esetleg az övé lenne, tekintetbe jön az a körülmény is, hogy a toszkánai nagyherceg már igen jelentékeny adósságokat fizetett ki legidősebb fiáért. Míg tehát a herceg lemondását megfelelő összeg kitalányozásául teszi függővé, az udvar ahhoz a föltétlenséghez ragaszkodik, hogy a föltétlen lemondás és annak elfogadása befejezett tény.

Adamovics Vilma.

Berlin, december 29.

Adamovics Vilma huga Augustia egy itteni nagy bérház negyedik emeletén lakik. Nővére segítette ahhoz, hogy színésznővé képezhesse ki magát. Eddig még nem volt szerződése s csak olykor-olykor társaságokban énekel. Mikor Adamovics Vilma néhány ezer forintot kapott a főhercegtől végkielégítésül s 50.000 forintot helyezett el nevére egy pénzintézetnél, akkor hűgának 2000 forintot küldött azzal, hogy érje be ennyivel s többre ne számíton ezentul. Vilma sohasem említette többé a főherceget hűgához intézett

leveleiben. Később Adamovics Augustia egy énekes barátjával élt, de azzal összeveszett s elfogadott egy szerződést a Passage-színházhoz, amelyben holnap már fel fog lépni, mint táncosnő és dalénekesnő.

Grác, december 29.

A Grazer Volksblatt egy munkatársának alkalma volt beszélni Adamovics Vilma-nak egy itt élő közel rokonával, egy katonatiszt özvegyével, aki nem akarja nevét a nyilvánosságra hozni.

Az éltés asszony elbeszélte, hogy mikor Adamovics Vilma-nak viszonya a főherceggel komoly kezdett lenni, hasznaltan iparkodott őt rábírnai a szakításra; s a leány már fölig-meddig főherceggasszonynak képzelte magát s nem akarta megérteni, hogy helyzete nagyon terde.

Ami Adamovics Vilma múltját illeti — beszélté tovább gráci rokona — azt az eddigi közlemények tévesen és jertíve adták elő. Igaz, hogy már 16 éves korában kénytelen volt elhagyni a szülői házat és nappali pénztárnoknő volt Olmützben, amikor pedig Bécsbe költözött, ott könnyelmű leányok társaságába jutott, de ő sohasem élt ísletet életet. Később Przemyslben nagyon visszavonultan töltötte napjait. Huga nem volt vele. Az sem igaz, hogy gyermeke van.

A hírapiróknak ama kérdésére, vajjon Lipót Ferdinánd csakugyan nőül jogja-e venni Adamovics Vilma-t, az öreg asszony azt válaszolta, hogy tudomása szerint erről a szerelmes pár még nem beszélt egy mással; nem is valószínű, hogy Lipót Ferdinánd főherceg elvegye a leányt, mert anyagi viszonyai nem engedik; nem az a helyzete e tekintetben, mint volt Orth Jánosé, akinek nagy vagyona teljes függetlenséget biztosított.

A trón.

— Jelenet. —

SZEMÉLYEK:

A szász trónörökösöd. Adamovics kisasszony.

A hercegnő: Lásza, ez kedves dolog, hogy így megférünk.

A kisasszony: Ugy van. Minden bajomat elfelejtem, ha meggondolom, hogy egy igazi hercegnővel nászutazom együtt.

A hercegnő: Azért, őszintén megvallva, nem tudom feledni a trónt, melynek örökösödje voltam.

A kisasszony: Ah, a trón...

A hercegnő: Ugy-e ön megéri bánatomat?

A kisasszony: Én? Ugyan ki értené meg, ha én nem?

A hercegnő: Hogy érti ezt?

A kisasszony: En tudom, mi a trón.

A hercegnő: Ugyan honnan tudja?

A kisasszony: Éveken át ütem trónon én is.

A hercegnő: Misor? Hol?

A kisasszony: Amikor kasszirosnő voltam. A kávéházban.

A hercegnő: Ah...

A kisasszony: Közünk csak szörendbeli különbség van. Ön trónörökösöd volt, én örökös trónon. Örökösen a trónban ütem.

A hercegnő: Fi dono...

A kisasszony: Mind a ketten a trónról kerülünk Genfbe. Mind a kettőnket a szerelem birt rá, hogy a trónról lemondjunk.

A hercegnő: Ha ezt előre sejtettem volna...

A kisasszony: Ugyan, ugyan...

A hercegnő: Oh, szegény elhagyott trónom!

A kisasszony: És az enyém! Vajjon ki ü benne...

— o. —

FŐVÁROS

(*) Vasut az új parlamenthez. A képviselőház elnöke — mint megirtuk — arra kérte a főváros, hogy az új parlamenthez vívő villamos vasutat a bejárókhöz közelebb építtesse ki. A kérelmet a tanács a mérnöki hivatalnak adta ki, amely az új vasut tervet ma elkészítette. A képviselőház bejáratához 25 méter távolságról kétféle ís tervez vasuti összeköttetést. Az egyik — a fővonal — az Akadémia felől indul s a Rudolf-rakodóparton a Géza-utcaig halad, ott az Andrássy-szobrot környező park mellett megkerül a parlament épületét kikanyarodik a Nádor-utóra s elvezet a földmívelésügyi minisztérium és a Kuria előtt, majd újabb kanyarullal a főrendiházi saroknál letér a régi vízvezeteki telep és a régi Dunasor között kiéptendő, de már megnyitott Rudolf-rakodópart-utóra s egyenes vonalban a Margitidő iszáróját keresztülvágya egész a Viktória-malomig visz. A másik összeköttetés a Báthory-utcai vonalnak az új vonalig leendő meghosszabbítása lesz. A Rudolf-rakodóparti vonal két ki ömter hosszú, kiéptetésnek nincs semmi akadályja s azért fontos, mert e vonal kiéptítése után az egész Dunapartot végig lehet járt villamoson. A vasutat a főrendiházig

a fő vezetékkel, ezentul a Viktória-malomig felső vezetékkel tervezik. A kiéptítés, ha a tárgyalások eé akadály nem gördül, a jövő nyarra elkészül.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **Monna Vanna.** Masterlinck drámája ma másodsor került színe általános béreltszűnetben. A premiere-re következő előadások — régi tapasztalás szerint — csököken közönséget mutatnak. De **Monna Vanna** kivétel a szabály alól. A tegnapi fényes, szenzációs premiere után sem apadt az érdeklődés és az általános béreltszűnet ellenére is zsufolóság megtelt a színház nézőtere. A mai előadásban a darab szépségei még jobban kiemelkedtek. A szereplők tul voltak a bemutató előadásokkal járó izgatottságon. Nyugodtabban, teljesebb lélekjelenléttel játszóttak és nem siettek el semmit. A közönség is jobban figyelt. Már hét órákor mindenki a helyén ült, nem úgy, mint a bemutatón, mikor a közönség egy része — abban a hitben, hogy a vasárnap esti előadások nyolcadik órákor kezdődnek — husz perccel hét ut. u. u. vonult a színházba. A második felvonásnak ma is elementáris hatása volt és tömérdékszer hívták ki Márkus Emiliát **Beregivöl** együtt. A 5bbi felvonásban **Mihályfi** tüzes játékát és **Gál magas** színvonalon álló művészetét jutalmazták zajos tapsal, nagy figyelemmel.

Masterlinck darabja iránt oly szokatlan nagy az érdeklődés a közönség körében, hogy már a keddi előadásra is a legtöbb jegy elkel. Ez a körülmény arra indította az igazgatóságot, hogy az újdonságot e hét szombatiára és a jövő vasárnap estére is kiűzze. A keddi és szombati előadások rendes béreltszűnetben tartanak, a jövő vasárnap pedig általános béreltszűnetben, amelyre azonban a bérlők jegyeiket az előző nap déli 12 óráig megváltatják. A **Monna Vanna** összes e heti előadásaira szóló jegyeiket a színház elővételi pénztára és a jegyirodák már ma árulják.

** **Operaház Brozel F. ma este a Bajazet**okban mint Canio loyaltatta vendégszereplését. Közönségünk, amely valóban szomjazik az igazi tenorista után, aki művészetével és egyéniségével a hűtelen **Burrián** módjára érdekességet tudna kölcsönözni műtársatának, zsufolóság töltötte meg tegnapelőt az **Operaház** nézőterét, hogy reménykedő kíváncsisággal igazdja az új Lohengrint. Ez a Lohengrin ma este mint **Canio** lépett föl, — és az **Operaház** nézőtere immáron egészen más képet mutatott; vajjon döntött volna már közönségünk? Vannak írók, akik csak írók számáira írnak, — festők, akik a festőknek pingálnak. A kollégák egyszóval elismerik a művész tudását, míg a közönség, a logyasztó elem hideg és udvarias marad és gyakran igazságtalan. **Brozel** pedig olyan énekes, akinek művészetét kollégái elismerik, — a közönség pedig szuverénül és igazságtalanul nem mindig becsul eléggé. Vendégművésznők ének-tudása elsöranu, ceupa izlés és intelligencia, — persze hiányzott egyéniségéből az, ami a nagy színpadi sikerek titka: az érdekesség és a meggyőző melegség. Ma este különben az énekes csakugyan énekeseknek eneket: a páholyokban számos kollégája halgatta **Brozel** a boldogtalan olasz komédiás szerepében sokkal inkább akarta érvényre juttatni organumát, mint a minap **Lohengrin**ben és ez alkalommal ismét meggyőződtünk arról, hogy a vendégművész tenorja baritonális közönségeknek dacára elsösorban mégis csak lírai cölökre alkalmas, azonfelül magasság dolgában határozott. Egész este csak egy — igazán káprázatos — magas b-t hallottunk, de ezt **Takács Mihály**, a baritonista énekelte. Ábrázolás dolgában több jeles momentum volt a vendégművésznök, — különösen az opera második részében, a fináléban pedig szinte meglepett szenvedélyességgel vártalan erejével. — A dalmi után nem a **Szerelmi kaland**, hanem a **Piros cipők** című ballet került színe. (G.)

** **Magyar Színpad.** Az **Operaház** és a **Nemzeti Színház** igazgatói Márkus József kollégának **Magyar Színpad** című nagy kedveltségnek örvendő színházi lapját: színlapú előadást és január 1-től kezdve kívánatos ingyen szolgáltatja a közönségnek. Jó és alkalmas rendszabály ez, mert a színlap kisérletében a lap felvonásokközben egyszerűsággal kellemes olvasmányul is szolgál.

** A **Vígcszínház** bemutatója. A **Vígcszínház**ban pénteken bemutatásra került újdonságként, **Guthi Soma** és **Bakosi Viktor**nak a **Brezováci hős** című új bohózatából már teljes díszletezéssel tartják a próbákat. A mulatságos darab a színház legkedveltebb tagjainak nyújt alkalmat hatásos alakításokra, ami annál érthetőbb, minthogy a szerzők ugyszólván a művészek egyéniségére szabták a főszerepeket. **Hegedűs, Gothi Szerényi, Balassa, Tanay, Haraszthy Hermin, Nikó Lina, Pécsi Paula, Kész Rózi** és **Varga Anna** működnek közre az újdonságban.

**** Gyermekelődés a Nemzeti Színházban. A Nemzeti Színház igazgatósága** Bizalvoszer-napián, december 31-ikén délután 6 órakor e. órácajtja **Gárdonyi Géza** poétikus betlehemes játékát, a **Karácsonyi álom** című darabot. Ez az előadás lökést a gyermekeknek van szánva s azért az igazgatóság kivételosen egy intézkedést hogy minden felnőt látogató egy gyermeket díjazalul vihet magával, két gyermek pedig egy főhelyre váltására jogosult. A szilveszteri előadás helyárai a **rendes esti árak**; s a jegyek már ma kaphatók a színház elővételi pénztárában és **Bárd Ferenc** és testvére cég zeneműkereskedésében.

**** A Népszínház Szilveszter-estéjén színe hozza Huszka Jenő, Martos-Bakonyi nagy operetjét a Bob herceget.** A darab előadása ez estén kivételosen hat órák kezdődik.

**** D'Albert Jenő hangversenye. D'Albert Jenő** a múlt vasárnap vezényelte Londonban legújabb szimfoniájának bemutatását előadta a **Queens Hall** nagy zenekar közreműködésével. A 3000 főnyi közönség óriási lelkesedéssel fogadta a nagy mestert. Három évi szüntetés után **Budapesten** is viszontlátjuk a nagy zongoraművészt aki tudvalevőleg **pénteken, január 9-én** rendezti egyetlen hangversenyét a **Royal-teremben.** Jegyek kizárólag **Méry Béla** zeneműkereskedésében, **Andrássy-ut 12. sz. a.** kaphatók.

**** Hamis eskü című népdrama lesz a Korona Színház első ujdonsága, mely a jövő héten kerül először színpadra. A darabot Kerekes Mihály írta, zenéjét Nesztve a Béla. Tárja az erdélyi szász népéletből van merítve. Az utóbbi népszínmű-pályázaton nagy figyelmet keltett a darab. Az egyik bíráló azt a megjegyzést tette rá, hogy szép darab, de nem népszínmű. A Korona Színház igazgatósága a legnagyobb gondallal készül az ujdonság színpadhozatalára.**

MŰVÉSZET

Téli tárlat.

Budapest, december 29.

III.

László Fülöp szorgalma (ami nála művészi tűz) lankadatlan, s művészte eddig csorbítatlan. Nehéz ugyan elképzelni, hogy hogyan és mint fog még haladni azon a ritka magas nívón túl is, amelyet eddig elfoglalt, de sejtteni lehet. Ha majdan kinevezzék a dícsőséggel megrakodva visszatér bolyongásából, s megengedi magának azt a fényűzést, hogy ne szellemtelen arcú királyi hercegeket s elegáns, de nem sokat mondó vonású előkelő hölgyeket fessen, hanem olyanokra pazarolja dus tehetségeit, akiket maga választ ki magának, akkor csupa olyan remekeket kapunk majd tőle, mint a 313. számú arcképvázlat, mely magántulajdon s így állami gyűjteményünkbe, fájdalom, nem szerzhető meg. Dehogy is vázlat. Ritka nagy ihlet munkája, teljes, harmonikus, bevégzett műalkotás, melyen, ha tovább dolgozni kezdene valamelyik részén, kénytelen lenne végigvinni a retouche rontó munkáját. Így azonban fényesen dokumentálja a művész ritka tudását, félelmetes biztosságát a rajzban, mert csak ezzel lehet kihozni a karaktert, s következőképp mint majdnem alla prima dolog, bőséges tanulmányul szolgálhat nemesak kezdő művészeknek. Nem szertartásos beállítás, s a tiszta ir szemeket, az előkelő, diskrét tartást csak oly művész tudja ily intímül visszaadni, aki az ily képet magának festi. Ez a legvonzóbb képe, s ehhez csak **Izabella főhercegnő** és **Barbi Alice** fogható, hol a művészt szellemi vagy egyéb kiválóság ihlette meg. Legkevésbé sikerülnek azok a képei, hol kételytelen bizonyos reárdal lenni az illető egyéni ízlésére és más egyébre. Herceg **Dietrichstein Hugó** arcán még van valami germán szívósság, de van oly arcképe (308), mely alig több, mint közpérték **Balló** és **Barabás** közt, ott pedig, hol kénytelen „szépen“ dolgozni és „kidolgozni“, egyenesen rezse sikkorl az arc (314).

Márk Lajosnál, aki az idén kített magáért, nem fődolog a hasonlatosság. Legalább nem minden képen, mert egyiknél-másiknál az arc talán a szánér határára felé esbitája, s ennek a csásknak nem állhat ellen. Például ott, hol **Kernstok Károly**at, a „dömötös szőke dalját“ a természettel való bizalmas egyttlétben ábrázolja. Talán jobb is ez így, de akkor baj, hogy a kép címe „Kernstok Károly“. **Finom főfogású** a 147.; választékos nyugati ízlés nyilatkozik meg benne, szinte nem is vág a mi magyar sablonunkhoz. M. M. arcképe csupa igazság kellem. **Sándory** tájképei, ott, ahol nem akarja **Palmit** utánozni, ismeretese nagy üdőségűkről, de arról is, hogy itt-ott nyeresk. A 156. számú azonban, melyet az állam vásárolt meg, mélyítette a tónusokat s ezért több, mint rideg utazás a természetnek, bár éppen ezért nem tetszik a naturmeyereknek. Nem tehetünk róla, de a 154. számú teljesen **Cuypra** val, ha mindjárt pusztá véletlen is a hasonlatosság a tömött felhők, az alacsony látóhatár s a téhen-csoport beállításában. Csak hogy Szilványál a felhő nehéz, ólmos, nem mozdul, a téhenek rajza fogyatékos, s az egész táj nagyon mosott. Ezért azonban kárpótol többi pompás tájképe. **Fayda** **Zsigmond** a tiszta színek, diszkret, kitűnő reflexzek

mestere, mint a 111. sz. képe is mutatja, amely előkelő attitűdében egész regényfejezetet mond el. A 113. sz. arckép kitűnő kvalitásait sokan ellenőrizhetik, mert egy kedves kollegának ábrázolja. A 112. számú (**Madonna**) rendkívül érdekes kékes-zöld, mind a vízió, s talán az is, ellenben a **Pázmány Péter** bíboruhája nem egészen bíbor. **Bihari Sándor** apró tájai csupa jó dolgok, amivel azonban nem mondtunk sokat. Megeslindásuk neki magának sem okozott sok lelki emóció, mert mindegyiknél előre tudta, hogy mit fognak sikerülni. Tömeges termelés, aminek azonban nem ez a kiváló művész az oka, hanem viszonyaink. A 370. az ő jeles kortesbeszédének egyik váriánisa s nekünk nem tetszik annyira, mint a 374. számú, melyben **Bihari** minden kvalitása megnyilatkozik. **Knopp** meglegő jó apró tájképekkel, tengerparti részletekkel, városi vedutákkal szerepel. Általános vonásuk: az élet öröme, enyhé nyugalom s a nem nagy emóciókkal járó emberi foglalkozás. **Pasztellja** (208) kissé kemény. **Poll** pasztell-tájképei közt sok kedves van, de a pasztell csak pasztell s grandiózus dolog nem igen hozható ki vele.

Magyar-Mannheimer, a művészet ezermestere, kitűnően rajzol, rutinja oly félelmetesen biztos, hogy megtevésztésig tud bármely iskola modorában festeni (lásd a **Lorenzo Lottoszeri** 304. számot), nem jár neki nehézséggel sem a táj, sem az állat, sem a figurális, sem a dekoratív, sem a freskó s a mellett nincs képe, mely ne lenne tanúságot ritka, mely intelligenciáról s nagy fölfogásról. **Européer**, a szó nemes értelmében, aki legigénytelenebb alkotásának is valami meglepő szokatlan ízt adni. **Garmellija** ritka nemes művészeti délvideki zsáner, a 305. pedig impetuózus szimfoniája a természetnek, heroikus borongás, oly fenyegető felhőkkel, hogy szinte rászakadnak a földre. **Vöröszakállú embernek** pedig állami gyűjteményünkben lenne a méltó helye, de persze technikája nem magyar, vagyis nem müncheni. Nagy érdeme, hogy legkülönfélébb kezelési képein is meglátjuk a művész sajátos egyénisége s viszont ennek következményeképp ez az egyéniség nagyon divergál, hogy ne mondjuk, ideges.

Ligeti Miklós és Teles Ede egymással szembe kerültek a tárlaton s e két művész egyénisége egyébként is kínálkozik az összehasonlításra. **Ligeti** vasosabb, mélyebb, akadémikusabb (de nem a szónak elpokatott, gunyos értelmében), míg **Teles** szellemesebb s óriási technikája révén csak játékos tárgyalással és anyagával. Amaz inkább talentum, **Teles** inkább zseni, a közönség által annyira nem eléggé méltányolt zseni, hogy immár szűk lesz neki **Macedónia**. Ha véletlenül franciának vagy angolnak születik, akkor most egész Európa visszhangzik a dícsőségétől. Különböznél, hogy ezt még megérhetjük. **Ligeti** néhai **Orczy István** bárónéjának vonásai oly nyugodt, előkelő művészettel, oly sok tudással vannak visszaadva, hogy óriáki belemérülhetünk a tanulmányozásába, **Teles** kettős gyermekképmása előtt azonban (**Hubay Tibor** és **Andor**) a közönség nem tud elmenni mosoly nélkül, annyira megigéz mindenkit a kedves tárgy szeretetteljes, kedves s a mellett zseniális művészettel való kezelése. Ha valaki azt mondaná, hogy ezt inkább a tárgy teszi, az nézze meg tanulmányfejét, a csodás római öreg szenátort (vagy ilyesféle), mely bármely külföldi állami gyűjteménynek elsőrendű díszre lenne. Kár, hogy ez is magántulajdon. **Ligeti** és **Teles** gyönyörű munkái egyik 16 vonzóerejét képezik a kiállításnak s általában úgy **Ligeti Szerelme** márványcsoportozata és **Piret baronesse**-e, mint **Teles Bornemissa** bárónéja többi fölémlített műveikkel együtt a magyar szobrászatnak mai napig produkált legkiválóbb alkotásai közé tartoznak.

Róna József nagyon mostohán bánt a tárlattal, egyetlen kis, de megkapó, gyönyörű szoborművet küldött, a **Kossuth főnémet**, mely a szegedi **Kossuth-szobor** egyik (legszebb) mellékalkaja. De ha nem méltányolhatjuk őt most mint szobrászt, méltányoljuk mint erőntöt. Az ő finom ízlésű vezetésének és nagy szak tudásának köszönhetjük, hogy olyan bronzszobrainak vannak immár, melyek nemesak fölveszik a versenyt a külföldiekkel, de sok tekintetben túl is szárnyalják. Példa erre a saját szobra, azután **Grünwald Béla** bronzmellszobra **Ligeti**ől, melynek öntését **Pirezen**ében sem végezhetek volna különben, s **Mardihi-Rintel** Géza bronz-plakettje (557), melynek gyönyörű kék patinája vetekszik a legkiválóbb japán bronzokéval.

Tornai Gyula egész gyűjteményben tárja elénk Kelet színpompáját. Ezeknek a keleti zsánernek összes érdekessége csak ethnografiai s nem sokat törődünk ez Ibrahim és **Mohamedek** pszichológiájával. Inkább dekoratív hatást várunk tőlük s a sok márvány s kirakott fegyver, rézedény, szőnyeg, sallang indokoltabb teszi, sőt megköveteli a bravuros kivitelt, amelyben **Tornai** évek óta elismert mester. **Nagy Sándor**, a veszprémi remete, aki tavaly annyira meglepte a tárlatot, több rendkívül érdekes dologot küldött. Félünk, hogy különös egyénisége végre nekünk teljesen megérthetőt-

len vidékekre találjuk. A mostaniakat még értjük. Fanatikus toszojizmus, antikapitalizmus, megmerevedett tekintélyek gyűlölete, mely szivesen letaszandó a királyokat és püspököket az emberiség szekeréről (550.) s jó adag kňopfizmus. Ez az ur kétségtelen nagy hatással volt rá legutóbbi nemzetközi tárlatunkon kiállított hyperföldözésével, s ez a hatás leginkább 552. számú kis akvarelljén mutatkozik, mely földünk háromféle evolúcióját, **Buddha**, **Mózes** és **Krisztus** törvényei szerint való fejlődését mutatja be. A földből kisarjadzik a keresztfa, rajta **Krisztussal**, de kisarjadozik egy menyő nagy szív is (az emberiség), melyet **Krisztus** följárni az égnek, mely anatómiai zsigereken szíjva ki a föld szeretetét, s a szigerekbe belekapaszkodik az emberiség képviselőiben egy ember és egy aszsony. A földgömb egyenlítőjét **Krisztus** töviskoszorúja képezi. **Keresztény** katolikusok vagyunk s mégis mondatnánk erre valamit, de nem szólnak. Mindenesetre érdekesen telisgázott fantázia, csak az a baj, hogy nem **Nagy Sándor** kezdte s nem **Knopfi** követi, hanem megfordítva.

Yartin.

VIDÉK

— (**A torontáli főispán belkötése.**) **Nagybeszék**ről jelenti tudósítók: Nagy ünnepségek között iktatták ma be dr. **Delimanic** Lajost **Torontál**vármegye főispánjává. Az összes ünnepélyeken nemzetiségi különbség nélkül vett részt a vármegye polgolt lakossága s úgy dr. **Vinczevidy** Ernő magas szárnyalású üdvözlőbeszédjét, valamint a főispán nagyszabású programbeszédét pártkülönbség nélkül élénk tetszéssel, sőt helyenként kitűnő lelkesedéssel fogadták.

A szomszédos törvényhatóságok képviselői s a megyebeli előkelőségek, köztük a **Csekonic**s, **Karácsonyi**, **Tallan**-, **Rónay**-, **Nákó**-, **Lipthay**-, **Daniel**-, **Gyertyánffy**-családok képviselői tegnap érkeztek **Nagybeszék**re, melynek polgársága az új főispán tiszteletére fáklámenetet rendezett. Három nyelven üdvözölték az új főispánt és pedig dr. **Demkó** Endre magyarul. **Stejer** István németül és dr. **Vasúty** Endre szerbül. Minthárom beszédre a főispán az illető nyelven felelt. Este a városi színházban díszelőadás volt. A beiktató közgyűlés ma délelőtt 10 órákor volt. Mintán a törvényhatósági bizottság részt vett a római katolikus templomban tartott üdömnem. dr. **Vinczevidy** Ernő a főispán helyettes nagy felkűntést keltő, alakban és tartalomban egyaránt nagy figyelemreméltó beszédben üdvözölte a főispánt, hangsúlyozva azon feladatokat, amelyek most a közigazgatás egyszerűsítésének s a kivándorlás szabályozásának törvénybeiktatásával főispánra és törvényhatóságokra egyaránt hárulnak. A közgyűlési viharos élénzésre közepette kiemelt a Széll-kormány érdemait törvények alkotása körül. Kiváló államférfiai elme ereje, ugymond, s a népmozgalmak útterén pihenő két biztonságú látszik meg az alkotásokon. Azé a kéz, mely levágja a copiot s a közigatást kivezeti a bureau dohos levegőjéből az élet érdes, de tiszta légkörébe. A vármegye közönsége, amely **Delimanic**ot háromszor választotta volt meg egyhangúlag a főispánjává, ismeri és tisztelti férfias jellemét s azért elvárja tőle, hogy mint főispán ki fog a irani a közszellem elősdiéit, az önérdékajhászt a meghunyászkodást, a nízlegést és a hatalmi góg tulkapaszt.

Dr. **Delimanic** Lajos főispán mondta el ezután nagy tetszéssel fogadott programbeszédét. Irányelviül — ugymond — a tisztesség, szorgalmat és igazságosság tűzöm magam elé. Tisztességesen akarom szolgálni a közügyet és pedig oly politikai irányban, melyet a miniszterelnök ur zászlóira írt, ebből kifolyólag a közigazgatás minden ágában csak azok számithatnak támogatásomra, kik a reájuk háruló kötelességeiket tisztességesen teljesítik. Kérlelhetem szigorral fogom orozozni a hibás tisztviselőket, viszont nem fogom elismerésemet elvonni azoktól, kik kötelességeiket hiven teljesítik. Szorgalmas akarok lenni oly értelemben, hogy példát mutassak a tisztviselőnek. Nem fogom eltűnni, hogy egyesek több jogot vegyenek ki maguknak, mint amennyi őket törvényileg megilletné és itt kötelességemnek tartom azt is kijelenteni, hogy sem a nagyok és hatalmasok vagy, sem a kicsinyek hízélgése az igaz útról le nem fognak téríteni sora.

A tartalmas beszédet követő, szünni nem akadó élénzés lecsillapultával a közgyűlés elhatározta, hogy **Széll** Kálmán miniszterelnököt a mai ünnep alkalmából távirattal üdvözli. A közgyűlés berekesztése után az új főispán a különböző küldöttségeket fogadta. Két órák a kaszinó termében díszakoma volt, melyen négyezásznál többen vettek részt.

— (**A debreceni községi választások.**) **Debrecen** város törvényhatósági bizottságából sorrend szerint 46 tag lépett ki. Ezek helyébe ma választották meg az új tagokat. Megválasztottak 39 függetlenségi párti és 7 szabadelvű párti polgárt. A mult öklushoz képest a szabadelvűek hat helyet vesztettek. A választás a legnagyobb rendben folyt le.

— (**Szeged város.**) A törvényhatóság az új népkölkölati rend elem teliratot intézett a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, az iskolaszék pedig annak végrehajtását megtagadta. A közigazgatási bizottság erre utasította az iskolaszéket az új rend végrehajtására. Az iskolaszék ma ismétlen megtagadta a végrehajtást, egyttal telebözven a közigazgatási bizottság utasítása ellen.

— (Zemplénvármegyei választások.) *Sátoralja-Ujhelyről* táviratozzák: Zemplénvármegye ma tartott közgyűlésén a nyugalomba vonult *Matolay Etelo* alispán helyébe egyhanglagon *Dókus Gyula* főjegyző, főjegyzővé *Thuranszky László*, első aljegyzőkké *Dókus László*, *Bernáth Aladár*, *Görgey Géza*, *Lajusz Zoltán* s szolgabíróvá *Herics Márton* választották meg. A közgyűlési bizottságba beválasztották *Fejes István*, gróf *Maglath József*, *Molnár Béla*, *Nagy Barna*, báró *Sennyey Miklós* dr. *Budáth* indítványára elhatározták, hogy *Rákóczy Ferenc*, Zemplénvármegye szülöttje szabadságárcának 2000 éves évfordulóját megünnepelji. Az ünnep rendezésére tisztagyűlést tartottak.

— (Tisztújítás Vácotól.) *Vác*ról jelentik: A városi tisztújítás ma volt *Beniczky Lajos* alispán vezetésével. Polgármesterré egyhanglagon dr. *Zádor János*t, tanácsnökká *Korpás Márton* és dr. *Franzy István* tiszti ügyvésszé dr. *Morin Zsigárd* közgyűlésmá *Jánosdék Márton*, közpénztárnokká *Trummer Sándor*, ellenőrül *Krenedics Ferenc*öt és gazdatanácsosá *Bartos Ferenc*öt választották. Az alispán az új tisztviselőkhöz intézett beszédében kiemelte a tisztikar és a városi lakosság nagy egyetértését, amelynek következménye lett az egyhangú választás. Az alispánnak *Csavolszky József* püspök mondott köszönetét a választás példás vezetéséért.

— (Egyházi választások.) *Szentesről* táviratozzák: A szentesi katolikus egyházból ma választották meg az új egyháztanácsot és egyházi tisztviselőket. Mindkét választásnál a szociálisták győztek, mert kizárólag szociálistákat jelöltek.

Nyiltér.

T. CZ. Általános és jogos panasz a fővárosban, hogy jó asztali borokat még drága áron sem lehet beszerezni.

Vállalatunk első sorban a panasz megszüntetésére törekszik. Kizárólag magyar termelőktől vászolt borokat a termelőktől nevelt hozzuk forgalomba: olcsó áron kifizető fogunk kiszolgálni. Ha egyik-másik fajta bor elfogy, azt 1. vendüknél tudatni fogjuk, egyben azt is, hogy azonnal mely faj s kinek a termése kerül forgalomba.

Kérjük a n. közönséget, hogy asztali bor, moorí, hegyi, erdőnyi, stb. hangzatos címkékkel ellátott, de termelő és eladó megnevezése nélkül forgalomba hozott borokat ne vásárolja, mert rendszerint tartalmuk felirataknak meg nem felel, s csupán a közönség megelégedése és magasabb ár célérése végett alkalmazzák.

A jelenleg forgalomba kerülő borainkból kívánatra egy kis kóstolóval és árlappal készítenek szolgálatunk. A n. é. közönség szíves és hazafias támogatását kérjük.

MAGYAR BORHAZ
Budapest, Károly-körút
(Központi városrészi).

Forma fagyaltot parfait a n. szép kivitelben és mérsékelt ár mellett a szikviz-, fagyalt- és konzervgyár „Sanitas” Budapest, VII. Gízella-ut 53. Telefon 62-10.

(Az e rovat alatt közöltnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

EGYESÜLETEK

(A Budapesti Pénzügyi Elváltaszolgák Önművelődési Egyesülete) könyvtáralapja javára 1903. január 31-én a Terézvárosi Kaszinó dísztermében bál rendez.

(Szilveszteri mulatságok.) Az Erzsébetvárosi Demokrata-kör hangversenyyel egybekötött Szilveszter-estét rendez. A koncerten közreműködnek: Nyárai Antal, Kornai Berta, Sellő Paula, Vartin Pál, Karpát Keszó és Krause Adél. — A Kereskedelmi Utazók Egyesülete az ügyvédi kamara helyiségeiben rendezi Szilveszter-estéjét. Az est hangversenyyel kezdődik, amelyben Fedák Sári, Földi Frída, Nyárai Antal, Kiss Mihály, Kun László és Köszegi Sándor működnek közre. A hangversenyi társaságra és táncvígálon követi. — A Magánintézetek Otthona december 31-én este 9 órakor k. helyiségeiben (Teréz-körút 22. szám) estét rendez, melyben *Meszlényi Adrienne*, *Kornai Berta*, *Haverland Margitka*, *Horváth Elemér*, *Szaday Ferenc* és *Barta Jenő* működnek közre.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ *Wekerle Sándor* mint panaszos. Magyarország volt miniszterelnöke, *Wekerle Sándor* család miatt följelentette *Singer* Lípót és *Kálmán* pomázi leköreskedőket, akik az ő dånosi uradalmából sok tejet hordtak el és végül ötezer koronával adóssai maradtak. Pörre kerülén a dolog, *Wekerle Sándor* nem tudta behajtani a pénzt, mert *Singer*ek időközben teljesen tönkre mentek. Hiába kérte ellenük a csődöt. Erre aztán család miatt följelentette őket. A pestvidéki törvényszék előtt első ízben tartott tárgyalás alkalmával az öreg *Singer* azzal állott elő, hogy tönkretűntésüket *Wekerle*nek köszönhetik,

mert a teje oly rossz volt, hogy nem tudtak tudni rajta. A bíróság akkor a tárgyalást elnapolta és elrendelte a volt miniszterelnöknek az új tárgyalásra való megidőzését. Ma volt ebben az ügyben a folytatólagos tárgyalás, de a várt szenzáció elmaradt, mert időközben *Singer*ek megígérték a kegyelmes urnak, hogy amikor módjukban lesz, fizetni fognak, mire dr. *Schubert* *Emil* *Wekerle* Sándor nevében és képviselőtében a panaszt visszavonta, a bíróság pedig a további eljárást megszüntette.

§§ *A székeley főnökök.* A székeley főnökök ügyéből kifolyólag dr. *Gyórfy* Gyula országgyűlési képviselő rágalmazás miatt panaszolta be *Szterényi* József miniszteri tanácsost, aki a büntető-járásbíróság előtt megtartott tárgyaláson viszonyvadászt emelt ugyancsak rágalmazás miatt dr. *Gyórfy* Gyula képviselő ellen. A képviselőház mentelmi bizottsága ezen ügyben fölfüggesztette *Gyórfy* Gyula mentelmi jogát. Az erről szóló értesítést ma kapta kézhez dr. *Baumann* büntető-járásbíró, aki most már ki fogja tűzni a folytatólagos tárgyalás határnapját.

§§ *Moosary.* *Moosary* Ignác kőrmenti tanítót tudvalevőleg 2 és fél évi fegyházra ítélte a szombat-helyi törvényszék egyes leánynevelőkéivel szemben tanusított viselkedése miatt. Az itét ellen egy az elítelt, mint az ügyész is felebbezett. A büntügyet a felebbezés folytán a győri tábla fogja tárgyalni 1903. január 11-én.

§§ *Terhes szolgálat.* A keresztúri állomáson 1900. október 26-án kora hajnalban a Maglód felől jövő tehervonat téves jelzés folytán a csonka vágányba szaladt, onnét kiugrott, s mozdonyja a földbe süllyedt. A balesetnek *Mészáros Sándor* vasuti létező esett áldozatul, aki két kocsi közé kerülve, életét veszítette. A szerencsétlenségből folyólag a vasutnak két alkalmazottja: *Kocsis Gyula* jogalmi hivatalnok és *Mészáros János* váltóőr kerültek ma a pestvidéki törvényszék elé, közveszélyű ocselkmánynevet vádovalva. *Kocsis Gyula*, akit legye mi baltésága büntetésképp három évre kizárt az előléptetéstől, azzal védekezett, hogy a keresztúri állomás műszaki berendezése akkoriban hiányos volt. *Mészáros János* váltóőr pedig adata, hogy október 25-én reggel 7 órakor lépett szolgálatba és a szerencsétlenség 26-án reggel 3 órakor történt. A rendes szolgálati idő 24 óra egyfolytában s utána 12 órai pihenés. Amikor a Maglód felől érkezv tehervonat érkezését jelezték, már több mint husz három óra telt el folytonos szolgálatban. Nagyon ki volt már merülve, a lábain is alig tudott állani, a szemé már csaknem leragadtak. Így történhetett, hogy az igazi kallanyu helyett a szomszédos kallanyut dobta át. Az igazgatóságnak már több ízben panaszok kadtak, hogy nem bírják a 24 órai szolgálatot. Az igazgatóság erre semmi intézkedést sem tett.

Bánó József enök: Bizony elhiszem, hogy 24 órai szolgálat végén nem lehet már a személyzetűl kellő éberséget követelni. A statisztika is igazolja, hogy a vasuti szerencsétlenségeknek rendszeren a hosszú szolgálatról teljesen kimerült egyének az okozói. Kihallgatták ezután az államvasutak szakértőit, akik egyhanglagon kifejezték, hogy a keresztúri állomás műszaki berendezése a baleset idején még meglehetősen primitív volt és hogy a 24 órai szolgálat tényleg roppant kimerítő.

A bíróság *Kocsis Gyulát* 50 korona pénzbüntetésre és viselt hivatalának elvesztésére ítélte, mert a szerencsétlenségnek az ő mulasztása volt közvetlen oka. *Mészáros János* ellenben fölmentette a törvényszék, mert belátta, hogy a 24 órán át tartó szolgálat fizikai igénytelenül teszi a személyzetet a kellő éberség megtartására. Az elítelt felebbezett és felebbezést jelentett be súlyosbításra az ügyész is.

§§ *Melyik az Ostorras.* Az *Ostorras* olyan cím, amelyet a sörkérályok önmaguknak osztogatnak s amely oly nagy becsületet szerez a söröző közönség-nél boldog tulajdonosának, hogy érdemes miatta — pörösködni is. A pilseni sörgyár é miatt panaszt tett a budweisi sörgyár ellen védjegy-bitorlás miatt. A panasznak ma volt tárgyalása a budapesti büntető-járásbírósnál. *Laumann* bíró előtt. Dr. *Lindner* László, a budweisi gyár ügyvédje a budweisi iparkamara védjegy-okmányát mutatta be annak igazolására, hogy az *Ostorras* cím és jelleg ügyfele javára be van lajstromozva, ennek a bejegyzésnek pedig az érvényben levő kereskedelmi és vámszövetség Magyarországban is oltalmat biztosít. A bíróság a tárgyalást a pilseni gyár képviselőjének kérelmére elhalasztotta.

TÁVIRATOK

A bécsi amerikai nagykövet távozása.

Bécs, december 29. A király ma délután bucsukihallgatáson fogadta *Mac Cormack* amerikai nagykövetet és átvette visszahívó levelét.

Ünnep Indiában.

Bécs, december 29. Ma reggel történt meg az indiai alkirály, valamint a *Connaughti* herceg és hercegné ünnepies bevonulása. Az erőrdő 31 ágyúlovás hirdette az alkirály megérkezését, akit a vasuti állomásnál az indiai fejedelmek, a tartományok kormányzó, a tábornokok és az európai lakosság képviselői fogadtak. Kevéssel ezután megérkezett a *Connaughti* herceg és hercegné. Miután ezeknek bemutatták az indus fejedelmeket, az ünnepi menet megindult. A menetet a városon át a szabad tábortáborra vonult, ahol a durbar-előfolyandó lesz. A menet élén zsidások és tűzérsg haladt. Ezután egy hírnök és trombitások jöttek fekete lovakon pompás rubázatokban, utánuk az alkirály lovas testőrsége következett skarlátpiros, aranyal díszített egyenruhában és a császári hadapród-csapat, köztük a fiatal mabaradzsák. Ezekhez csatlakozott a menet főcsoportja, az alkirály és neje, *lady Curzon*, a *Connaughti* herceg és hercegné kíséretét követte. Ezután az 54 indus fejedelem után, akik eleöntökön ültek, a hesseni nagyherceg jött kocsin a 15. huszárezred kísérő-osztályával. A menet végén a tartományok kormányzó, *Kitchener* viscount fényes lovascsapat élén, a követek és az indus fejedelmek kísérete elefántokon haladtak. Az utcákon és a háztetőkön a bennszülöttek nagy tömegei voltak, akik az alkirályt és a fejedelmi vendégeket hangos kiáltásokkal üdvözölték. A sikságra érkezve, a *Connaughti* herceg és az alkirály elbucszáltak a szabad fejedelmektől és bevonultak a szabad tábortáborba, ahol a díszmenet feloszlott.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, december 29. (A *Ludapesti Napló* telefonjelentése.) Az enyhe időjárás következtében, amelybe hozzájárultak a newyorki gyöngy árjegyzések és a budapesti tőzsde bágyadt magatartása, itt eadási kedv jelentkezett s a határidőpiacon a kínálat erős lett. Zárlatkor buza 7, rozsz és zab 3 fillért vesztett.

Buza tavaszra 7.93, rozsz tavaszra 6.97—6.96, zab tavaszra 6.48 K.

Zárlatkor: Buza tavaszra 7.96, rozsz tavaszra 6.94—6.95, zab tavaszra 6.44—6.47 K.

New-York, december 29. (Tervezőtőzsde. (Zárlat.) *Gyapot:* New-Yorkban hejtyen 8.85 (0.—), December 8.57 (0.—), Márciusra 8.49 (0.—), New-Orleansban hejtyen 8.75 (0.—), Petroleum: Stand white New-Yorkban 8.20 (8.20), Stand white Philadelphian 8.15 (8.15), Refined in Cases 9.50 (9.50), Credit Balances at Oil City 1.51 (1.51). — Zsír: Western steam 10.80 (10.80), Kobe és Brothers 11.— (11.—). — Tengeri irányzata állandó. Decemberre 59.— (65.—), Januárra 54.5 (55.—), Májusra 48.5 (48.5), Buza irányzata szilárd. — Píros ócsi hejtyen 79.5 (80.—), Decemberre 84.5 (84.—), Januárra — (—), Májusra 80.5 (81.5), Jul-ra 78.5 (78.5), Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.5 (1.5), — Kávé: air kio 7. sz. 5.5 (5.5), — Dec-re 4.35 (4.35), Márc-ra 4.55 (4.50), — Zsír: Spring Wheat cears 3.05—3.10 (3.05—3.10), Cukor: 3.75 (3.75), Óra: 26.35—26.45 (26.—26.5), — Rész: — (11.75—11.65), (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, december 29. (Tervezőtőzsde.) (Zárlat.) Buza irányzata állandó. — Dec-re 74.5 (75.—), — Jan-ra — (—), — Tengeri irányzata állandó. — Dec-re 45.5 (45.5), — Zsír: Jan-ra 10.40 (10.42), — Máj-ra 10.02 (9.95), — Szalonna short: cear 8.93 (8.93—0.—), — Sertészsír: Jan-ra 16.25 (16.20), — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

† Az álombetegség. Az emberiség fokozódó szellemi fejlődésével lépést tart a testi életjárás és elcsatnyulás. Az újabb nemzedék mindig gyengébb az előbbinél és mindig újabb betegségek támadnak, amelyekkel szemben az orvosi tudomány teljesen tájékozatlan és nem képes megakadályozni, hogy azok az emberek közt a dőzotokat ne szedjenek. Egy ilyen új betegség lépett föl Kelet-Arikában, Uganda tartományban. Ez a betegség először állomásgábon nyilatkozik meg, azután a beteg minden iránt közönyössé és kedvetlenül lesz, elveszti munkakedvét, étvágyát, beszéde és gondolkodási képességét, akit és szemhéjai megdagadnak, a tagokuk és nyelvnek állandó reszkése áll be, míg végül a test megmerevedik és a halál ebben az állapotban bekövetkezik. Ennek a rettenetes betegségnek az utóbbi két év alatt heveny-ezer bennszülött esett áldozatul és jeleleg tizenötezer szerezsen vörögök a beteggyón. A lakosság meg van rémülve és csapatonként hagyja el a tartományt, futva a rettenetes ragály elől és ezzel széthordva annak csíráit egész Kelet-Arikában. Az angol kormány orvosokat küldött ki a betegség tanulmányozására, de eddig sem kezelési okát, sem orvoslásának módját nem voltak képesek megállapítani.

— Az élelmes írő. A párisi Figaróban olvastuk, hogy egy vasutársaság igazgatójához beállított a minap egy írő, akitől a kegyetlen sor megvonta az irodalmi babérokkal járó ropogós bors megvona az alkalmazást kért. Az igazgató puha zsúlyjének karját át ütögetve, azt a vigaszt nem hozó választ adta, hogy van ugyan üresedésben lévő állás, de arra nem kevesebb, mint negyvenezer pályázó akad. Az éhező írő majd hanyattgördött ennny versenyiáras ballatára és rövid ideig tanácsalannal nézett a mosolygó igazgatóra. Egy szerző csak szellemes ötlete támadt.

— Igazgató ur, bizza rám annak a negyvenezer ajánlatnak a rendezéséért.

Megkapta-e az állást az írő, arról nem ad hírt a Figaro, de megjegyzi, hogy volt olyan idő, amikor ilyen szellemes válasz elegendő jogom volt egy hivatal elnyeréséhez.

— Hamisjátékosok Monakóban. A monakói paradicsomban most a legzajosabb az élet. A bank helyiségeiben javában folyik a játék. A szezon derekán, január és februárban még hangosabb az arany csengése, mint az év más szakában, pedig a játék láza sohasem enyhül Monte-Carloban s vakmerő játékosokban soha nincs hiány. A szerencsés s a bankot szétröbbször kalandorok meséje minden esztendőben kísért a hírlapokban, pedig a hirtelen meggazdagodás, a képtelen s követkevs szerencse még Monte-Carloban is ritka dolog. A bank rendszerint győz s leigazza a játékosokat, mert noha a játék feltétlenül korrekt és igazságos, a játékosok mégsem küzdenek egyenlő fekvéssel. A pénzért való mérközésben rendszerint a gazdagság, a kitartás diadalmasodik s a játékosok óriási finánciális erejével szinte elnyomja ellenét.

Csak nagyritkán van kivétel a szabály alól s a győztesek ilyenkor is rendszerint büns vagy szerződött lurlangos eszközökkel küzdöttek a bank ellen. A legérdekesebb eset egy Ardisson nevű angol szőlőművelő, aki csalárd módon ötszáz ezer frankot nyert Monte-Carloban. Ardisson a hely s a viszonyok tanulmányozása végett két hétig időzött a játékteremben. Két hét múlva elutazott s két rendkívül elegáns és szép hölgygel tért vissza, akik önkostársai voltak. Egy-két napig a játékosok tájéklára sem mentek, csak harmadnap foglaltak helyet egy teremt és quarantine-asztalnán. Ardisson a játék kezdete előtt, midőn a kártyákat kicserélték és újból kevertek, megkérte az egyik croupier, hogy pár szóval magyarázza meg neki a játékot. Ugyanezokor egyik társnője egy ezerfrankos bankjegyet váltott s a cserébe kapott aranyakat a földre ejtette. A csillogó aranyérem hangos csilingéssel gurult szét a teremben, mire nagy pánik keletkezett. E peroben Ardissonék, illetve a bank egy alkalmazottja, akit a szőlőművelők megvesztegettek, egy új csomag s rendszeresen rakogatott kártyát a kártyacsomag fölé. A zür-zavarban ezt senki sem vette észre s miután a pénz javarészt megtalálták, megkezdtek a játékokat. Ardisson és társnője folyton nyertek; csakhamar megduplázták tételeiket s még nagyobb szerencsével operáltak. Röviddel ezután kosztjukba üttek s az állomásához hajították. Este fel, midőn a büns manipulációnak nyomára jöttek, már nyomuk veszett.

Mulatságság s ötleles módon szedte rá a bankot egy Dubois nevű francia ember is. A kaszinó ugyanis új százfrankos aranyakat (plaques) nyomtatott s tiz ilyen aranyat lepecsételt hüvelybe zárva, ezer frankos tétként fogadott el. Dubois is ilyen ezer frankos hüvelyvel kísérlete meg a játékokat s kétszer veszett, de a hüvelyt mindkétszer visszaváltoztatta. A croupier ez nem lepte meg, mert a játékosok rendszerint babonásak s midőn Dubois harmadszor is ezer frankot tett és nyert, egy másik ezer frankos hüvelyt tett a Dubois téje mellé. A ravasz francia azonban mosolyogva utasította vissza az ezer frankot s így szólt: — Téved, uram, én tizenkétszer irankot tettem.

Ezután föltörte a pecsétet s az aranyak helyett tiz részplaque-ot vett ki a hüvelyből. A plaques-ok közé tizenkét mindekszer visszaváltoztatta. A croupier nem akarta kifizetni a csalárd módon nyert összeget, de a bank igazgatósága a francia javára döntötte el a vitát s azonnal beszüntette az ezerfrankos hüvelyekkel való játékot. Szellemes s éppenséggel nem inkorrekt módon károsította meg a kaszinó egy Jagers nevű yokshirei játékos. Alkalmazotjaival megfigyeltette a roulette-játékot s a restnál járásában bizonyos rendszerességet fedezett fel, s míg a bank észrevette trick-jét, négy millió franknyi nyereségre tett szert.

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

Cukorkagyárosok szervezkedése. A magyarországi cukorkagyárosok tegnap szépen látogatott értekezletet tartottak az Országos Ipari Egyesület helyiségeiben az iparágukat közösen érdeklő ügyek megbeszélése végett. Az egybegyűlték mindenekeiott megállapították, hogy szükséges egy olyan országos szervezet létesítése, amely a magyar cukorkagyártás külön érdekeinek állandó képviselete legyen; e végbő megalkotották az Országos Ipari Egyesület cukorkagyártási szakosztályát, miután konstátálták, hogy a jelen voltak a szakosztály megalapítását egyhangulag öhajlják, ezenkívül többen az érdekesség köréből levélben jelentették be csatlakozásukat, s így a szakosztály megalapításához szükséges taglétszám együtt van.

A szakosztály elnökéül közfelkialtással Gerbeaud Emil, társelnökké Schmidt Henrik, János (Győr), alelnökké Weiss Pál (Budapest) és Pollák Altréd, (Miskolc) titkárnak dr. Soltesz Adolot választották meg. A választmány tagjai lettek: Auszterlits Lidor, Drucker Dániel, Galster Nándor, Gelner Szigfrid,

Klein Ignác, Koob Géza, Lindenfeld Bertalan (Szeged), Reichard E. L. Weiss Márk (Arad) és Weiss József E. L. (Sopron). A szakosztály megalakítása után jegyzőkönyvi köszönetet szavazott az Országos Ipari Egyesület elnökének és titkárnak, valamint az értekezlet egybehívóinak az iparág érdekei védelmében eddig tett eredményes lépéseikért.

Ezután tárgyalta a szakosztály a cukorkagyártás érdekeinek az új cukorkagyártási javaslat koratében való érvényesülését és beható vita után elhatározta, hogy értekezlettel fordul a kormányhoz az iránt, hogy a cukorkagyártáshoz szükséges cukor a belső fölgyarzás számára megszabott kontingensen felül gyártott cukormennyiségből fedeztesse, a rendes árukielet lefeléése mellett. A értekezletet küldöttség fogja benyújtani, amelyeknek vezetésére az Országos Ipari Egyesület elnökségét kéri fel.

Nyilatkozat. Felkértek bennünket a következő nyilatkozat közlésére:

Az Országos Magyar Köcsönös Biztosító Szövetkezet lelszámolásban felügyelő-bizottsága 1902. január 2-ikára rendkívüli közgyűlést híván össze, ezzel szemben aulrotta, mint a szövetkezet felszámoló-bizottságának tagjai, kijelentjük, hogy a m. kir. kincstár, illetőleg a szövetkezet volt alapító tagjainak, Telek Géza és Andrássy Géza gróioznak megbízásából közér vállaltuk el a felszámoló bizottság feladatát s a szövetkezetet, amely a felszámolási kimondása idejében a csődnélvítés szélén állott, ettől — megbízóink szándékának megfelelőleg — lehetőleg megmentsük.

Sikerült is erre a célra a szövetkezet részére egy nagyobb összegű kölcsönt kieszközölünk s ennek segítségével a szövetkezet legnyomozhatóbb tartozásait és számos biztosítottak kárkövetéseit ki egyenlítettük.

Néhány havi működésünk után azonban a családok egész sorozata megakasztotta a felszámolást, folytathatását, a szövetkezet ismét fizetőkép telenné vált s mi a törvény rendelete értelmében kénytelenek voltunk a csődnélvítés körélmzését elhatározni. Csak a határozatunk hozatala után hivta össze a felügyelő-bizottság a rendkívüli közgyűlést.

Hogy miben állottak a mi családaink a szövetkezet helyzete körül s ki okozta eme családásokat, azt a csődvizsgálat lesz hivatva kideríteni.

Budapest, 1902. november 29-én.
Dr. Geray Pál kir. jogügyi főtanácsos, Páspöky Emil ügyvéd, dr. Komlóssy Agost ügyvéd, dr. Trucz Hugó kir. kincstári ügyész.

Gazdák szervezkedése Kecskeméten. Kada Elek, Koritsansky János, Graszli Miklós és Szappanos Elek kezdeményezésére a Kecskeméti-vidéki Gazdasági Egyesület és a Kecskeméti Gazdák Egyesület, az alakuló közgyűlést ma tartották meg. Elnökül leikoskedéssel Koritsansky Jánost, az általi Miklós-telep volt igazgatóját választották meg. Az egyesület kebelében öt szakosztály fog működni. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszterhez, Kecskeméti város díszpolgárához üdvözölő sürgönyt küldöttek a következő tartalommal: „A mai napon egyesült Kecskeméti Gazdasági Egyesület és Gazdákör 660 tagja alakuló-közgyűlése alkalmából hódolatlejes üdvözletét küldi nagyméltóságodnak”. Este 120 tételű társasvacsora volt, amelyen résztvettek a város vezető lériái és a gazdasági-társadalom vezetői. Az egyesület 40 000 korona vagyonnal rendelkezik.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvényárának tudósítása.) Felhajtás 245 darab juh, — kecske. Jegyzett árak: E.söréndű ürü — 1.-től — 1.-ig, kivételesen — 1. — kg.-ként,

REGÉNY

A sötét titok.

— Bűnügyi regény. —

Egy napon, nemsokára azután, hogy átvettém az atyai örökséget, a boroszlói gyámhatóság-tól levelet kaptam. Az volt benne, hogy egy távoli rokonom Hagen kisasszony meghalt és végrendeletében azt ajánlotta, hogy engem kérjenek föl unokahuga gyámjává, aki addig az ő gondjai alatt nevelkedett. Boroszlóba utaztam, ahol leendő gyámleányom egy intézetben tanult. Egy tizenhat éves gyermek állt elém, olyan szép, amilyent ritkán láttam és amellett oly halvány és beteges. És amit aztán sajtászerű, dacos modorában a multjáról elmondott, olyan szomorú volt, hogy a leányka szépségén kívül is belemarkolt a szívembe...

Még nem volt kétes a leányka, mikor atyját és nemsokára anyját is elvesztette. A szegény árva nagynénje, Hagen kisasszony gyámúsága alá került, aki koményon és szigoruan fogta a gyermeket és a szeretet után sovárgó gyerekekkel folyvást csak azt érezette, hogy felesleges nyűg neki, mert ő maga is alig tud megélni szerény tanítónői fizetéséből.

Mély részvétellel iránta, rábeszéltem, hogy jöjjon velem birtokomra Friderikenhöhebe...

Viruló hajadonná fejlődött ott a halovány, sovány leányka és lelke is összhangozott külső előnyveivel; csupa szépség, hála és nemesszülősége volt. És az én szívemben a számalom helyett emésztő szenvedély dult a csodászépségű nő iránt és egy évvel később, én a 40 éves férfi, feleségommá tettem a 17 éves leánykát.

Ugy érztem drága boldogságot, mint a fősvény a kincset!

Így szemekkel figyeltem minden pillantásán, minden kézmozdulatán, amelyet Lujzám masnak adott. Egyáltalán gyűlöltöm minden embert, a kinek rajtam kívül joga volt gyönyörű feleségem figyelmét, ha csak perekre is, igénybe venni.

Lujza a gazdagság és elkényeztetés sugarai alatt vidám, tuláradó kedvű lény lett, akinek a vig társaságokban és mindenféle szórakozásban öröme tellett.

Igy sűrűn érintkeztem a szomszédos birtokosokkal; voltak bálók, ünnepélyek, mükedvelői színelőadások, hajtóvadászatok, de én mindenüvé csak a feleségem kedvét mentem. Örült féltékenységgel szállt meg, szerencsétlen, vak féltékenység, ha egyszerű természetességgel, elfogódottsággal nélkül érintkezett az urakkal, kacérnak hittem és mikor egy napon kijelentette, hogy megundorodott az örökös társaságoktól és ünnepektől, én boldog azt hittem, hogy beleszeretett valakibe, akivel fél találkozni.

Amikor Lujza észrevette, hogy bizalmatlan-kodom iránta, megmozdult benne gyerekkori dacos természete. Szomorú napokat éltünk, mindenkünk azon volt, hogy a másiknak fájdalomt okozzon.

Aztán egyideig új boldogság virradt reánk. Egyetlen gyermekünk, Frida született. Csendes visszavonultságban éltünk, csaknem két esztendőig. Nyugdobb lettem, de a féltékenység kínjai tovább is martottak.

Lujza még szebb, még ragyogóbb lett, mint volt.

Az urak újra udvarolgattak neki, talán csak azért, hogy engem bosszantsanak. De azt tudom, hogy nőm sohasem adott alkalmat arra, hogy bizalmatlan legyek iránta. De a féltékenység nem keresi a jogosultságot, olyan, mint a lernai hídra,

amelynek minden levágot feje helyett újabb kettő támad.

A mikor Frida hároméves lett, én és nőm Merten Ralph társaságában a Svájcba utaztunk. Hosszabb ideig tartózkodtunk Montreuxben. Nőm ragyogó szépsége ott is nagy feltűnést kelteit és az udvarlók egész serege tolszkodott közelébe. Volt köztük egy angol lord, nagy, szőke, szélesvállú ember, a nők „esinos”-nak mondták. Ez az ember oly feltűnően udvarolt a feleségemnek, mintha én nem is volnék a világon. És Lujza előnyben részesítette a többiek felét, az ebédnél, ahol az angol tőle jobbra ült, velem szemben is. Később megtudtam a naplójából, hogy az angol épp oly kevéssé szelhelte, mint én, és csak azért kacérkodott velem, mert feltette magában, hogy végre kigyógyít engem krónikus bajjomból, a féltékenységből, amely annyit szép órákat megkeserítette.

De, mint mondtam, ezt csak később tudtam meg, fájdalom, nagyon későn.

Egy napon hosszabb kirándulást tettünk, Merten Ralph kísért bennünket. Genf-ből elindulva megmásztuk a Grand Salvet. Fent a hegy csúcsán megint hevesen összeszólkoztunk Lujzával. Természetesen a szerencsétlen angol lord volt a hibás... Nem akartam többé visszatérni Montreuxbe, hanem Genfben maradtam, míg holminkat utánunk küldik, és onnan aztán tovább utazni Olaszországba.

Lujza ellenkezett, azt mondta, hogy Montreuxben nagyon jól érzi magát és ingerülten szemembe vetette eszlen féltékenységet, amelylyel megkeserítte életét.

Ekkor hirtelen mint egy őrjöngő megragadtam fiatal feleségemet a derekán és letaszítottam a tátongól mélyébe.

Csak Ralph volt tanuja szerencsétlen tettemnek. Ugy szeretett engem ez a derék ember, hogy ő maga kért, titkoljam el a magam és gyermekem érdekében a borzasztó látót.

(vagy — k-tól — k-ig páronként), középminőségű üri 48.—1-től — k-ig, kivételesen — 1. kg-ként, vagy 38.— k-tól — k-ig páronként, kosokért — 1-től — k-ig, kivételesen — 1-től — k-ig, vagy — k-tól — k-ig, középminőségű gypjas — 1-től — k-ig, kivételesen — 1. kg-ként, vagy — k-tól — k-ig páronként, kosok legjobbjai minőségű — állérig, páronként — korona, kivételesen — korona, rackajuhok — állérig, páronként 15.—22.— korona, szerbiai juhok páronként — korona, romániai juhok páronként — korona, anyajuhokért — áll. kg-ig (20—27 k-ig páronként), kisselejtett juhokért — állérig kg-ig (—), — korona páronként) kosokért — korona páronként. A kis főlajtás folytán fizet nem fejlődhet.

Sörtészkonsumvásár. (A székesfehérvári sörtészvásár és közvágóhíd intézése.) December 29-én. Főlajtás: Zsírsejt, ugyanint Öreg I. rendű 860 kilogramm felül — darab, II. rendű 290—350 kilogramm — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogramm felül — darab, közép 290—300 kilogramm — darab, könnyű 220 kilogramm — darab, süldő — darab, malac — kilogramm — darab. Összesen — darab. Husserlés ugyanint: nehéz 800 kilogramm felül — darab, könnyű 250—300 kilogramm — darab, süldő — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen — darab. Főlajtás Összege 725 darab, Előző napi maradvány 168 darab, összesen 893 darab. Eladott 874 db. Maradvány 19 db. A vásár irányzata élénk. Az árak szelárdak. — Következő árak jegyzetiek: Zsírsejt: Öreg I. r. 860 kg-on felül — állérig, II. rendű 290—350 kilogramm — állérig, selejtett 82—90 állérig, silány — állérig, fiatal nehéz 300 kilogramm felül 96—100 állérig, fiatal közép 290—300 kilogramm 96—100 állérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 84—94 állérig, süldő — állérig, malac — állérig. Husserlés: Nehéz 800 kilogramm felül — állérig, könnyű 140—300 kilogramm — állérig, süldő — állérig, malac 40 kilogramm — állérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként. előnyben.

Bécsi vágómarhavásár. December 29. (Saját tudósítók telefonjelentése.) A st.-marzi központi vásárcsarnokban ma megtartott vágómarhavásárra felhajtott: 2908 darab magyar fajtájú, 727 darab galíciai fajtájú, 887 darab bukovinai fajtájú, 606 darab német fajtájú, összesen tehát 4778 darab szarvasmarha. Jegyzések: 100 kilogrammonként előnyben, magyar hízókör I. minőségű 74—80 állérig, kivételesen — állérig, II. minőségű 64—78 állérig, III. minőségű 56—68 állérig, galíciai hízókör I. minőségű 74—78 állérig, kivételesen — állérig, II. minőségű 63—73 állérig, III. minőségű 60—67 állérig; német hízókör I. minőségű 80—87 állérig, kivételesen — állérig, II. minőségű 70—79 állérig, III. minőségű 62—69 állérig. Legelő ökr 48—58 állérig, paraszó ökr 50—60 állérig, legelő ökr — állérig. Bika 48—70 állérig, tehén 50—66 korona. Kivételesen — korona, bivaly 38—48 korona, 100 kilogrammonként, a fogasztási adóval együtt.

A budapesti gabonatorzsde.

Budapest, december 29.

A tavaszi időjárás a mai fizetlet igen lanyhán befolyásolta. A malmok az ünnepek alatt felerkezett buzafélék átvételével vannak elfoglalva s tekintve azt, hogy ezáltal pár napra van rögön felülhető árujuk, kedvtelenül eszközölnék újabb bevásárlásokat. Így

A bíróság előtt aztán úgy vallottunk, hogy nóm a saját vigyázatlansága folytán zuhant le, és senki sem akadt, aki kétekedni mert volna szavainkban.

Megtörve tértem vissza Sziléziába; Lujza holtstést magunkkal vittük.

Tollam nem tudja leírni, mennyit szenvedtem, amikor nóm naplójából megtudtam, hogy csak engem, mindig csak engem szeretett. Nehány nap alatt megöszültem... forró lázba estem.

Ralph önfeláldozó odaadással ápolt és mig deliriumban feküdtem, senkit sem érezett ágyamban.

Miért nem haltam meg akkor! Gondoltam öngyilkosságra is, de eszembe jutott szegény gyermekem és élni akartam.

Nem sokáig maradtam Friderikenhéban, ahol minden boldogtalan feleségem emlékeztetett. Jóságfelegyelmre bízom birtokom igazgatását és Rosenthalba költöztem.

Közvetlen elutaszom előtt Ralph azzal állt előm, hogy el kell hagynia engem. Ifjokori szerelme, akit egyszer miattam cserben hagyott és aki aztán máshoz ment feleségül, özvegygyé lett. Már ötvenéves volt akkor Ralph, de vissza akart térni, hogy feleségül vegye régi szerelmét. De kérdésemre Ralph másodszer is lemondott szerelméről és velünk jött. Ha nem jött volna velem, azt hiszem, már akkor meggyilkoltam volna... Lehetetlen eseteltem azokat a borzasztó kínokat, amelyeket tizenhét éven át szenvedtem.

Mily iszonyu volt folytonos rettegésem attól az embertől, aki szerencsétlen tettemnek tanuja volt, akinek szavától vagy hallgatásától függött létem, aki minden perben szédulhatta gyermek boldogságát, amely még egyedül aggasztott. Éreztem Isten büntető kezét, amely minden vétéket megtorol e földön. Soha senki sem vezetett keservebben, mint én.

Ezerszeres halálnál borzasztóbb tizenhétéves

ma is csak 5—7% fillérrel olcsóbb árak mellett vásároltak circa 14.000 mm-t.

Eladott:
Buza. Tiszavideki: 300 mm. 81 k. 8 K. 50 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 60 f., 300 mm. 81 k. 8 K. 45 f., 200 mm. 81 k. 8 K. 60 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 50 f., 150 mm. 81 k. 8 K. 42 1/2 f., 150 mm. 80 k. 8 K. 45 1/2 f., 150 mm. 79 5 k. 8 K. 30 f., 700 mm. 80 5 k. 8 K. 40 fillér.

Fejérmezei: 450 mm. 79 5 k. 8 K. 20 f., 350 mm. 79 k. 8 K. 20 f.

Pestmegyei: 300 mm. 81 k. 8 K. 40 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 62 1/2 f., 50 mm. 80 5 k. 8 K. 62 1/2 f., 100 mm. 79 5 k. 8 K. 20 f., 50 mm. 79 k. 8 K. 20 f., sárga.

Bánsági: 200 mm. 79 k. 8 K. 20 f., 200 mm. 77 k. 8 K. 20 f., 300 mm. 79 k. 8 K. 20 f., 1030 mm. 77 5 k. 8 K. 15 f., 200 mm. 77 5 k. 8 K. 07 1/2 f., 1650 mm. 78 k. 8 K. 05 f., 1500 mm. 78 k. 8 K. 05 f., 600 mm. 75 k. 7 K. 80 f.

Békási: 500 mm. 77 k. 8 K. 20 f., 400 mm. 75 k. 8 K. 17 1/2 f.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 78 k. 8 K. 05 f., 500 mm. 80 5 k. 8 K. 45 f.

Verbási: 500 mm. 77 k. 8 K. 20 f.

Pádi: 150 mm. 80 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 79 5 k. 8 K. 30 f.

Dunai: 200 mm. 77 5 k. 8 K. 20 f.

Raktárú: 2400 mm. 77 k. 8 K. 15 f.

Mind három hónapra.

Rozs: 200 mm. 6 K. 85 f., 200 mm. 6 K. 80 f., 8 hóra, 100 mm. 6 K. 70 f., 100 mm. 6 K. 62 1/2 f., paritás.

Zab: 100 mm. 6 K. 57 1/2 f., 100 mm. 6 K. 50 f.

Tengeri (nyj): 100 mm. 5 K. 17 1/2 f., paritás.

Képzeltetés mellett.

A kézsár hivatalos jegyzése a budapesti árú és értéktörzsde szokásai szerint középszben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Buza	Kiló	Kilogramm ára		Kiló	Kilogramm ára	
		K-tól	K-ig		K-tól	K-ig
Tiszavideki	300	0,—	0,—	46	8,50	8,8
"	100	0,—	0,—	81	8,20	8,30
"	77,5	8,10	8,2	82	8,30	8,46
"	75	0,—	0,—	80	8,10	8,2
Fejérmezei	450	8,—	8,05	81	8,10	8,26
"	350	8,—	8,16	82	8,21	8,36
"	79	0,—	0,—	80	8,10	8,26
Pestmegyei	300	7,—	7,90	80	8,05	8,20
"	200	7,85	8,05	81	8,20	8,3
"	79	7,40	8,10	82	8,30	8,40
Bánsági	200	7,75	7,90	80	8,05	8,2
"	300	7,85	7,98	81	8,10	8,26
"	79	7,90	8,10	82	8,20	8,36
Békási	500	7,8	8,10	80	8,10	8,26
"	400	7,8	8,10	81	8,20	8,36
"	79	8,—	8,25	82	8,30	8,46
"	75	8,—	8,25	82	8,30	8,46

Egyéb gabonafélék	Kiló	Kilogramm ára	
		K-tól	K-ig
Rozs	200	6,40	6,75
"	100	6,40	6,66
Arpa	100	6,70	6,86
"	100	6,50	6,66
"	100	6,50	6,60
Zab	100	6,25	6,40
Tengeri	100	6,70	6,76
Répa	100	10,—	10,60
Kéles	100	6,75	6,—

szenvédesem és ugyancsak nagyon jó anyagból lehetek gyurva, hogy a valóságban nem lettem az, aminek az emberek tartanak — t. i. boldondá.

Egy estzendeje, hogy Merten Raph, aki azelőtt éppenséggel nem volt jámbor, egyszerre buggó templomjáró lett, hogy az imádságos könyveket és a bibliát le sem tette a kezéből és gyakran térdelő helyzetben találtam őt, Istenhez imádkozva.

Vallási őrtjögés szállta meg az öregem. Banni kezdte, hogy engem akkor rábeszél bűnöm eltitkolására és hogy oly soká hallgatott. Egy napon állította, hogy az éjjel egy angyal jelent meg álmban és követelte tőle, ha nem akarja elveszteni örök üdvösségét és nem akar a legborzasztóbb kárhozható délni, gyorsan el kell mondania az igazat nóm haláláról. De hogy ne legyen áruóm, azt követeli tőlem, hogy magam jelentsem föl magamat a hatóság előtt gyilkosság, őt hamis eskü miatt...

Félesztendeig hitgettem az örültet igéretkeivel és kifogásokkal. De mikor ezek sem használtak és az öreg azzal fenyegetett, hogy maga megy a domborokeni bírósághoz és följelent engem, nem tehettem másképp... agyonütöttem őt.

Nem magamat akartam védeni... mi örööm lett volna az életben, hisz oly borzasztóan szenvedtem. Csak a gyermekem kedvéért, akit meg szerettem volna kimélni attól a szegénytől, hogy atyját hitvesgyilkosnak mondják.

Ez a vallomásom; nincs mit hozzátennem. Ha a hatóság kezébe kerül, már nem leszek életben.

Bíróim, akiknek ítélete elől szabadulok, bizonyára nem fognak elkárhatózni, nem fognak az emberiség salakjához számítani, hiszen nem is tehetnek ezt.

Ultra posse nemo obligatur.

(Folytatása következik.)

Katáridőszület:

A kontinens lanyhán van hangolva és felhajtásnál minden alkalmat a buzaárak leszorításához. A malmok technikai okokból most pár napig nem bírják vásárolni, mert a vasutnál meglehetősen sok elővásárolt búzájuk érkezett meg.

A verőényes, napagszama időjárás azon téves hitet ébreszt sokak lelkében, hogy itt már a kikelet, elmúltak már azon idők, amikor tél apó az ő szeszélyeivel rájleszt a szegény gazdákra, erős jagyot támasztván, mely a védtelen felvésekben kárt idézhet elő. Pedig ma jóformán csak a tél kezdetén vagyunk s meg kell gondolnia minden gazdának, hogy mily veszedelmes dolog az, ha december végén hótakaró nem fedi a földet; ezért nem is igen adják el egy-hamar majd árujokat a birtokosok, mert megvárják, hogy miképp is telenek a vetések. A malmok kénytelenek vásárolni, — csak pár napig követhetik még tartózkodó politikájukat, mert *leszíteladásaikat teljesíteniük kell.* Akkor remélhetőleg megint felszínre kerülnek a mult hetekben engedélyezett jobb árak. Minden ok nélkül 80 fillérrel per 50 kg. rántották le a buza árát azok, kik termésüket az osztrák sógorom nyáron 6 1/2 forinttal akarják odadobni. Tervük akkor nem sikerült; remélhetőleg most sem érnek el majd más célt, mint azt, hogy az erőszakal lenyomott árak hatványozott mértékben fognak emelkedni, mert a buzaszükséglet nagy és készleteink nagyon kicsinyek. Áprilisi buza 7,70—7,66, tengeri 5,77—5,74 koronán ment vissza.

A délután külföldről érkezett szilárdabb jelentések hatás nélkül maradtak.

Esti szárlat lanyha:

Oktoberi buza 1903.	7,75—7,80
Áprilisi buza 1903.	7,66—7,67
Áprilisi rozs 1903.	6,66—6,67
Áprilisi zab 1903.	6,66—6,67
Májusi tengeri 1903.	5,74—5,76
Augusztusi repce 1903.	11,75—11,85

A budapesti értéktörzsde.

A mai előtörzsde szilárdan indult meg és különösen arbitrage-vásárlásokra a Magyar hitelrészvényekben nagyobb üzlet fejlődött ki; Államvasuti részvényekben is volt nagyobb kereslet. A *déli törzsde* irányzata eleinte berlini jegyzésekre szilárd maradt, később azonban, a zárlat felé realizáció következtében ellanyhult s a nemzetközi értelek osekély árfolyamosökkenést szenvedtek. A helyi piac iztietelen, de nyugodt volt. A valuták és divizák árfolyamai ujjában emelkedtek. Az *utótörzsde* nyugodt volt és magasabb árfolyamokkal zárult.

As előtörzsden előfordult költséek: Magyar hitelrészvény 721.—722,50. Leszámitolóbank részvény 452,50. Ríamamurányi vasmtú 463.—469.—. Osztrák hitelrészvény 630,50—633,50. Államvasut 680.—682.—. Városi villamos vasut 825.— korona.

A déli törzsden iorgalomban volt: 4%-os Magyar koronajáradék 97,80. Kisebbségi gránit 260.—. Bantindílelve vegyi részvény 1150.—1180.— korona.

Délután 1 óra 30 perckor sárlatok: Magyar hitelrészvény 723,75—720.—. Magyar jelzáloghitelbank 478.—. Leszámitolóbank 452,50—452.—. Osztrák hitelrészvény 633,50—632.—. Közúti vaspálya 631,50—629.—. Városi vasut 824.—. Államvasut 633,50—630,75 korona.

As utótörzsdei sárlat: Osztrák hitelrészvény 633,35 Magyar hitelrészvény 722.—. Államvasut 634,75 korona.

A budapesti terménytörzsde.

A terményfizetésben a szezonserdű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményi fizetési árjegyzék-bizottság hivatalosan a következők árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag: kőerna magyar 52.—53.— korona, vörös aprószemű 54.—57.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bánsági — korona, középszemű 59.—62.— korona, nagy szemű 65.—68.— korona. Dismószár: budapesti 69,50—70.— korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légszárlatított vidéki — korona, városi 4 darabos 58.—53,50. korona, 3 darabos 59.—59,50. korona, füstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 14,50—15.— korona. 130 darabos — korona, 100 darabos 15,50—16.— korona, 85 darabos 19,25—19,75 korona. azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13,25—13,75 korona, 100 darabos 14,75—15.— korona, 85 darabos 18,75—19.— korona. Szilvák: slavóniai 17,50—18.— korona, szerbiai 15,50—16.— korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktörzsde.

Bécs 1902. december 29. (Saját tudósítónktól.) A mai előtörzsde különösen a Magyar hitelrészvények dominátlak, melynek budapesti vásárlásokra emelkedtek. Kereslet mutatkozott továbbá a bányarészvények iránt is, minek következtében az alpesi és prágai vasmtú részvények árfolyamai emelkedést mutatnak. A többi értékek közül még csak államvasuti részvények iránt mutatkozott nagyobb érdeklődés.

Zárlat felé realizáció következtében némi árfolyam-összökkenések álltak be.

A déli tőzsde megtartotta a barátságos hangulatot, forgalom azonban csak magyar hitel- és árfolyam- és vasúti részvényekben fejlődött ki...

Bécs, december 29. (Magyar értékek árszáma) 4% os aranyjárdék 120.00, líza és szegedi kölcsön-sorsjegye 166.50...

Bécs, december 29. (Osztrák értékek árszáma) 4 2/10 os papírjárdék 101.35, 4% os osztr. aranyjárdék 120.70, 1880-os sorsjegye 151.10...

Bécs, december 29. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 681.75...

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, december 29. (Tőzsdei tudósítás.) A tőzsde szilárd volt. Kohó- és bányarészvények keresettek voltak...

Berlin, december 29. (Zárlat.) 4 2/10 os papírjárdék 101.10, 4% os osztrák aranyjárdék 102.60, Elbavölgyi vasút...

Berlin, december 29. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Északi forgalom 4% os magyar aranyjárdék 101.10...

Páris, december 29. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasút 741.00, 4% os osztrák aranyjárdék 103.40...

Frankfurt, december 29. (Zárlat.) 4 2/10 os papírjárdék 101.70, 4% os osztrák aranyjárdék 102.90...

4% os magyar aranyjárdék 101.20, Osztrák hitelrészvény 215.10, Osztrák-magyar államvasút 146.10...

Frankfurt, december 29. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok januárára. Északi forgalom Osztrák hitelrészvény 215.30...

Hamburg, december 29. (Zárlat.) 4 2/10 os ezüstjárdék 101.50, 1880. sorsjegye 151.50, Déli vasút 16.50...

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

December 29. A sertésüzlet irányzata: szilárd. A Hasi sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (pártonk 400 kilogramm feletti súlyban)...

Sertéselészett 1902. dec. 28. napján volt készlet 26.094 darab. — 1902. dec. 28. napján elszállított 2337 darab...

Kivonat a hivatalos lapból.

December 29.

Kinevezés. A honvédelmi miniszter dr. Papanek József díjtalan miniszteri fogalmazó-gyakornokot segélydíjazs, dr. Neuwirth Alfréd az államudományok doktorát és Farkas Imre végzettségű joghallgató díjtalan miniszteri fogalmazó-gyakornokká nevezte ki...

Napirend.

Napló: Kedd, december 30. — Római-katolikus: Anisz. — Protestáns: Aniz. — Görög-ország (december 17.) Daniél. — Zsidó: Kiszlev. 30. Rosch. Chod. — Nap kel: 7 óra 34 percek. Nyugszik: 4 óra — percek. Hold kel: délután 7 óra 27 percek reggel. — Nyugszik: 4 óra 57 percek délután.

A Múzeumok évi kiállítása nyitva 9 órától 4-ig. Belepódi 1 korona. Az iparművészeti társulat évi kiállítása nyitva déli előtt 9 órától este 8-ig. Belepódi nincs. Téli kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9 órától 8-ig. Belepódi 50 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. igazgatóság, kereskedelmi szaknyitásra, tudakozó-osztálya és keleti miniatúr: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: déli előtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig.

Időjelzés.

Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. Budapest, december 29. A magas levegőnyomás délkelet Európa fölé került. Északnyugaton, meg Északkeleten a depressziók megerősödtek.

Vizállás.

Table with columns for location (Inn, Duna, Móra, Vág, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szemes, Kraszna, Latorca, Laborena, Ung), date (Dec. 29.), and water level (m. a. t. sz.).

A 14148. számú „Készülék tengervíz lejárására hajók számára” című, 1898. június 7-ről kelt magyar szabadalomra vérvők vagy engedményesek kerestetnek.

Magyar Könyvtár. Szerkeszti: RADÓ ANTAL. Kiadja: LAMPEL R. (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udvari könyvkereskedése. Egy-egy szám ára 30 fillér. A decembéri számok a következők: Verne. Utazás a föld körül 80 nap alatt 311-314. Maeterlinck. Monna Vanna. 315. König D. Matematikai mulatságok. 316.

Kataphoresse. IDEG ÉS NEMIBETEGSÉGEK. radikális gyógyítására legjobban ajánljuk Dr. MITZGER kiváló gyógyhatásairól elismert intézet Budapest, VI., Teréz-körút 44. I. em. Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Kedd, 1902. december hó 30-án.
Berlichingen Götzt.

Opera 5 felvonásban (kilenc képben.) Zénjét szerz. Goldmark Károly. Szövegét (Goethe nyomán szabodon) írta Willner A. M. Ford. Várady Sándor.

Személyek:

Berlichingen	Takáts	Weislingen	Beck
Elisbeth	Várent	Franz	Bochnicsok
Maria	Amorósna	Adelheid	Krammer
A kis Carl	Oppenheim	Irgard	Berta
Georg	Szeyer	Selbitz	Hogedüs
Püspök	Mihályi	Lehrse	Gábor

Kezdeté 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1902. december hó 30-án.

Monna Vanna.

Dráma 3 felvonásban. Írta Maeterlinck Maurice. Fordította Abrányi Emil.

Személyek:

Guido	Mihályfi	Borso	Páli
Marco	Gál	Torello	Mészáros
Monna Vanna	Márkus	Biztos	Gyenes
Prinzivalle	Beregi	Vedio	Hetényi

Kezdeté 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Kedd, 1902. december hó 30-án.

A doktor ur.

Bohózat 3 felvonásban. Írta Molnár Ferenc.

Személyek:

Dr. Sárkány	Góth	Marosiné	Nikó
Puzsér	Hegedüs	Az igazgató	Kazalicsky
Sárkányné	Csillag T.	Földrajztaná	Gyözö
Lenke	Varsányi	1. rendőr	Gyarmati
Csató	Fenyvesi	2. rendőr	Dajka
Cseresyás	Szerémy	Szobaléány	Varga
Bertalan	Tapolcsei		

Kezdeté 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Kedd, 1902. december hó 30-án.

Bob herceg.

Rogénys nagy operett 3 felvonásban. Írták Martos Ferenc és Bakonyi Károly. Zénjét szerz. Huszka J.

Személyek:

A királynő	Krecesányi	Táncestester	Ujvári
György, fia	Fedák Sári	Tom bátya	Szerdahelyi
Viktória	Lóri	Annie, lánya	Ledofszky
Lancaster	Haskó	Ploppudding	Nyárai
Pompoínus	Kovács M.	Gipsy	Kiss M.
Hopmester	Solymosi	Pickvick	Németh

Kezdeté 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Kedd, 1902. december hó 30-án.

Pálmay Ilka asszony vendégfellépésével.

Niniss.

Énekes bohóság 3 felvonásban. Írta Hennequin és Millaud. Fordította Csopreghy Ferenc.

Személyek:

Korniszky	Paragó	Narciss	Delly
Niniss	Pálmay	Pincér	Lenkeffy
Gregoire	Sziklai	Vadász	Szabó
Anatol	Ráthonyi	Amanda	Abelovszky
Desslette	Giréth	Silleryné	Sziklainé
Dupiton	Mátrai	Georgine	Almásy

Kezdeté 7 1/2 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Kedd, 1902. december hó 30-án.

A megváltás.

Írta és felolvassa Hock János országgy. képviselő. Kezdeté 7 1/2 órakor.

csúz-kenőcs

A londoni kiállításon nagy arannyéremmel és diplomával kitüntetett **Halápi-féle** biztonságos gyógyít. készvényes bántalmakat. Egy doboz ára 1 kor. 60 fill. Megrendelhető „Apostol”-gyógyszertárban Budapest, József-körút 64. sz.

FOVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató
Nagymező-utca 17.

Minden este:

Luna asszony

Línoké Pál operettje

Tarka Szinpad

és a nagy

különlegességi program

Az előadás 8 órakor kezdődik.

A télikerben reggel 5 óráig **Vörös Elek** olgányszekera hangversenyez.

Élő- és művirágból

legszebb

Szilveszter és ujévi ajándékok

kaphatók:

Dominics Katalin

élő- és művirág-teremben

17. József-körút 17.

Megjelent: AZ ATHENAEUM NAGY KÉPES NAPTÁRA

az 1903-ki közönséges évré.

Hivatalos adatok alapján dolgozott

Tiszti ezimtárral.

44. ÉVFOLYAM.

Ára kemény kötésben 2 korona.

Tartalmazza a következőket:

Naptári rész. Az év történetéről. A közélet halottai. A külföldi események ismertetése. Szépirodalmi rész. Közhasználati rész. (Közhasznú tudnivalók.) Tiszti ezimtár. (Hivatalos adatok nyomán.) — Országos vásárok jegyzéke.

A vastag, kemény kötésű kötet ára 2 korona.

KAPHATÓ AZ ATHENAEUM R-TÁSULATNÁL ÉS MINDEN KÖNYVKERESKEDÉSBEN.

Magyar borház

BUDAPEST, Károly-körút, közp. városház épület.

ÁRJEGYZÉK

az egyelőre forgalomba kerülő borokról:

	Literekint	
	kor.	fill.
Királyhalmi ó fehér	68	—
Királyhalmi Czőndör Pál	—	63
Dorozsmai rizlingi	—	80
1880as Pécsi Rainer főkapitány	1	—
Dessi Tóth Károly	1	20
Szamorodni 1878-as Wohl László	2	—
Szegárdi ó vörös Dr. Pirnitzer Béla	1	20
Szegárdi Tóth Károly	1	50
Szegedi új fehér v. siller Szegedi gazdák	—	56
Királyhalmi új fehér rizlingi vagy veltelini	—	68
Rombay nagyertermelő	—	68

Ezen palack-borok 0-7 és 0-5 literes palackokban is kaphatók. Palackokért darabonként 12 fillért számítunk s ugyanannyiért visszavesszük. — 5 üveg megrendést díjmentesen házhoz szállítunk.

Meglátja,

hogy igazunk van. Olcsó arany és ezüstartalék; egyetlen forrás, ahol jutányosan lehet vásárolni. Mi alkalmi vételek után szerzünk be aranyat és ezüstöt abban a helyzetben vagyunk, hogy igen olcsón eladhatjuk a vevőinknek és pedig: 12 szemelyre való komplett evőkészlet 13 litos ezüstartalék 160 fill., 6 szemelyre való 65 fill és foljebb, 12 drb 13 litos erős ezüst evőkészlet 6 fill 25 kr. Továbbá: két választékban arany fűrés és női órák, láncok, gyémánt, brilliánt ékszerek és minden a szakmába vagy cikkek. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldünk. Ékezeteket csodig részletezőre is adunk el.

Grünberger Armin Béla örökösei, IV., Váci-utca 30. I. em. 23. (Haris-bazár). Vesszünk és becsereélünk aranyat ékszereket.

Arcápolási műterem.

Uj! Pneumatikus arcmassage. Uj!

Ítésepólas (manicure). Kosmetikai dolgokban tanácsot is szolgál. **Mme. AMÉLIE** o.k. arcápolónő. — Bécsbéli. — Budapest, IV., Kígyó-utca 2., II. em. 10.

A 10581. számú „Ujtás mechanotherapeutikus készülékeken” című, 1897. szept. 4-ről kelt magyar szabadalomra vevők vagy engedményesek kerestetnek.

Szíves ajánlatokat „W. S. 8068” jel. alatt **Messe Rudolf, Bécs, I. Seilerstraße 2.** továbbít.

!!! FELHÍVÁS !!!

BUTOR.

raktáronom készletben levő összes asztalos- és kárpitozott butorokat átköltözés miatt minden elfogadható áron eladom!

Dósa Kálmán

Budapest, Erzsébet-tér 18., sas-utca sarok.

A selmeczbányai cipőgyár

legjobbnak elismert téli cipői bevásárlására ajánlja Budapesti raktárait:

Főüzlet: VII., Károly-körút 19. Király-utca sarkán. Fióküzletek: IV., Kecskeméti-utca 8. VII., Kerepesi-ut 32. VIII., József-körút 77

ÁRAK:

Jó és olcsó fajta, eugos	3 frt 50 kr.	Jó és olcsó fajta, eugos	3 frt 50 kr
Jó és olcsó fajta, fűzős	4 —	Jó és olcsó fajta, fűzős	3 — 50
A legjobb fajta, duplatalpu, téli bőréssel, fűzős vagy eugos	5 —	A legjobb fajta fűzős vagy gombos, téli bőréssel	4 —
Vízmentes orosz lakk, téli bőréssel, duplatalpu, eugos, vagy hegyváros	5 — 50	Vízmentes orosz lakk, fűzős vagy gombos, téli bőréssel	4 — 50
Posztó betétes porozsálak, Vizm. 5 — 50	5 — 50	Posztó orosz lakk, duplatalpu	4 —
Lakk fűzős, elegáns	5 — 50	Lakk fűzős vagy gombos	4 —
Amerikai boxbőr, eugos vagy fűzős, téli bőréssel	5 — 50	Amerikai boxbőr, fűzős vagy gombos, téli bőréssel	4 — 50
Vatelti sevré minden kivételben	6 —	Sevré minden kivételben	5 —
		Orsiai nagy választék gyermekcipőkben a legolcsóbb árak mellett. Válatk rendelések a főüzlet útján pontosan eszközöltetnek. Meg nem felelő árak készségei kicseréltetnek.	

Színházak heti műsora.

	M. kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház
Szerda	Nincs előadás	Kardosonyi álom	Loute	Bob herceg	Nőemancipáció
Csütörtök	Bánk bán	Csongor és Tünde A föld	A doktor ur	A Sárga csikó	B. A. L. E. K.
Péntek	Tristan és Isoldé	Halálós csönd	A brezováci hős	Bob herceg	Niniss
Szombat	Álarcos bál	Monna Vanna	A brezováci hős	Bob herceg	Niniss
d. u. Vasárnap este	Berlichingeni Götzt	Monna Vanna	A brezováci hős	Casanova	Niniss

„LE DÉLICE“

A szivarka egyszer meggyújtva mindvégig ég.

Legjobb Vergé szivarkapapir. Legkedveltebb Vergé szivarkahüvely. Minden dohánytő zsdében kapható

